	From the INTERNATIONAL BUREAU			
PCT	To:			
NOTIFICATION OF THE RECORDING OF A CHANGE (PCT Rule 92bis.1 and Administrative Instructions, Section 422) Date of mailing (day/month/year) 21 February 2001 (21.02.01)	TANDBERGS PATENTKONTOR AS Boks 7085 N-0306 Oslo NORVÈGE			
	<u> </u>			
Applicant's or agent's file reference 77229-BF	IMPORTANT NOTIFICATION			
International application No.	International filing date (day/month/year)			
PCT/NO00/00224	27 June 2000 (27.06.00)			
The following indications appeared on record concerning: X the applicant X the inventor	the agent the common representative			
Name and Address	State of Nationality State of Residence			
	Telephone No.			
	Facsimile No.			
	Teleprinter No.			
2. The International Bureau hereby notifies the applicant that to X the person X the name X the add				
Name and Address	State of Nationality State of Residence			
STANBRIDGE, David	GB NL			
Rembrandtlaan 28 6814 JM Arnhem Netherlands	Telephone No.			
	Facsimile No.			
,	Teleprinter No.			
3. Further observations, if necessary: The above applicant/inventor has been added to	the records for the US only.			
4. A copy of this notification has been sent to:				
X the receiving Office	the designated Offices concerned			
the International Searching Authority	X the elected Offices concerned			
the International Preliminary Examining Authority	other:			
	Authorized officer			
The International Bureau of WIPO 34, chemin des Colombettes 1211 Geneva 20, Switzerland	G. Bähr			
Facsimile No.: (41-22) 740.14.35	Telephone No.: (41-22) 338.83.38			

Telephone No.: (41-22) 338.83.38

	From the INTERNATIONAL BUREAU					
PCT	То:	То:				
NOTIFICATION OF THE RECORDING OF A CHANGE (PCT Rule 92bis.1 and Administrative Instructions, Section 422) Date of mailing (day/month/year) 21 February 2001 (21.02.01)	TANDBERGS PATENTKONTOR AS Boks 7085 N-0306 Oslo NORVÈGE 28 FEB. 2001					
Applicant's or agent's file reference	IMPORTANT NOTIFICATION	_				
77229-BF						
International application No. PCT/NO00/00224	International filing date (day/month/year) 27 June 2000 (27.06.00)					
The following indications appeared on record concerning: X the applicant X the inventor	the agent the common representative					
Name and Address	State of Nationality State of Residence					
	Telephone No.					
-	Facsimile No.					
<i>.</i> •	Teleprinter No.					
2. The International Bureau hereby notifies the applicant that t	the following change has been recorded concerning:	=				
X the person X the name X the add						
Name and Address	State of Nationality State of Residence GB NL					
STANBRIDGE, David Rembrandtlaan 28 6814 JM Arnhem	Telephone No.	_				
Netherlands	Facsimile No.	_				
	Teleprinter No.	_				
3. Further observations, if necessary: The above applicant/inventor has been added to	o the records for the US only.					
4. A copy of this notification has been sent to:		╡				
X the receiving Office	the designated Offices concerned					
the International Searching Authority	X the elected Offices concerned					
X the International Preliminary Examining Authority	other:					
The International Bureau of WIPO 34, chemin des Colombettes 1211 Geneva 20, Switzerland	Authorized officer G. Bähr					
Facsimile No.: (41-22) 740.14.35	Telephone No.: (41-22) 338.83.38					

Form PCT/IB/306 (March 1994)

003852390

PATENT COOPERATION TREATY

	From the INTERNATIONAL BUREAU			
PCT	То:			
NOTIFICATION OF THE RECORDING OF A CHANGE (PCT Rule 92bis.1 and Administrative Instructions, Section 422) Date of mailing (day/month/year) 10 octobre 2001 (10.10.01)	TANDBERGS PATENTKONTOR AS Boks 7085 N-0306 Oslo NORVÈGE			
Applicant's or agent's file reference				
77229-BF	IMPORTANT NOTIFICATION			
International application No.	International filing date (day/month/year)			
PCT/NO00/00224	27 juin 2000 (27.06.00)			
The following indications appeared on record concerning: The applicant the inventor	the agent the common representative			
Name and Address	State of Nationality State of Residence			
DEN NORSKE STATS OLJESELSKAP A.S. N-4035 Stavanger Norway	NO NO Telephone No.			
	Facsimile No.			
	Teleprinter No.			
2. The International Bureau hereby notifies the applicant that the the person X the name the add				
Name and Address	State of Nationality State of Residence NO NO			
Statoil ASA N-4035 Stavanger Norway	Telephone No.			
	Facsimile No.			
	Teleprinter No.			
3. Further observations, if necessary:				
4. A copy of this notification has been sent to:				
X the receiving Office	the designated Offices concerned			
the International Searching Authority	X the elected Offices concerned			
X the International Preliminary Examining Authority	other:			
The International Bureau of WIPO 34, chemin des Colombettes 1211 Geneva 20, Switzerland	Authorized officer Paulette BOCCARD (Fax 338.87.40)			
Facsimile No.: (41-22) 740.14.35	Telephone No.: (41-22) 338.83.38			

PATENT COOPERATION TREATY

	From the INTERNATIONAL BUREAU			
PCT	То:			
NOTIFICATION OF THE RECORDING OF A CHANGE (PCT Rule 92bis.1 and Administrative Instructions, Section 422) Date of mailing (day/month/year) 10 October 2001 (10.10.01)	TANDBERGS PATENTKONTOR AS Boks 7085 N-0306 Oslo NORVÈGE 19 0KT 2001			
Applicant's or agent's file reference 77229-BF	IMPORTANT NOTIFICATION			
International application No. PCT/NO00/00224	International filing date (day/month/year) 27 June 2000 (27.06.00)			
1. The following indications appeared on record concerning: X the applicant	State of Nationality NO Telephone No. Facsimile No. Teleprinter No. the following change has been recorded concerning: the nationality the residence State of Nationality State of Residence NO Telephone No. State of Residence NO Telephone No. Facsimile No.			
3. Further observations, if necessary:	Teleprinter No.			
4. A copy of this notification has been sent to: X the receiving Office the International Searching Authority X the International Preliminary Examining Authority The International Bureau of WIPO	the designated Offices concerned X the elected Offices concerned other: Authorized officer			
34, chemin des Colombettes 1211 Geneva 20, Switzerland facsimile No.: (41-22) 740 14 35	Paulette BOCCARD (Fax 338.87.40)			

Form PCT/IB/306 (March 1994)

To:

From the INTERNATIONAL BUREAU

PCT

NOTIFICATION OF ELECTION

(PCT Rule 61.2)

Commissioner
US Department of Commerce
United States Patent and Trademark
Office, PCT
2011 South Clark Place Room
CP2/5C24
Arlington, VA 22202
ETATS-UNIS D'AMERIQUE

Date of mailing (day/month/year)

05 February 2001 (05.02.01)

International application No.

PCT/NO00/00224

International filing date (day/month/year)

27 June 2000 (27.06.00)

ETATS-UNIS D'AMERIQUE

in its capacity as elected Office

Applicant's or agent's file reference

77229-BF

Priority date (day/month/year)

28 June 1999 (28.06.99)

Applicant

HØYDAL, Jan

1.	The designated Office is hereby notified of its election made:
	X in the demand filed with the International Preliminary Examining Authority on:
	11 January 2001 (11.01.01)
	in a notice effecting later election filed with the International Bureau on:
2.	The election X was
	was not
	made before the expiration of 19 months from the priority date or, where Rule 32 applies, within the time limit under Rule 32.2(b).
	•
٠	

The International Bureau of WIPO 34, chemin des Colombettes 1211 Geneva 20, Switzerland

Authorized officer

R. E. Stoffel

Telephone No.: (41-22) 338.83.38

Facsimile No.: (41-22) 740.14.35

PCT

REC'D 08	OCT 2001
WIPO	PCT

INTERNATIONAL PRELIMINARY EXAMINATION REPORT

(PCT Article 36 and Rule 70)

Applicant's or agent's file reference		See Notific	ation of Transmittal of International				
77229-BF	FOR FURTHER ACTION	ON Preliminary	y Examination Report (Form PCT/IPEA/416)				
International application No.	International filing date (date	ay/month/year)	Priority date (day/month/year)				
PCT/NO00/00224	27.06.2000		28.06.1999				
International Patent Classification (IPC) o	r national classification and	IPC ₇					
B 01 D 17/02, B 04 C							
	·						
Applicant							
Den norske stats olje	selskap a.s et	al					
 This international preliminary exa 	mination report has been pr	epared by this Inte	rnational Preliminary Examining				
Authority and is transmitted to th	e applicant according to Art	ticle 36.					
2. This REPORT consists of a total of	of 3 sheets,	including this cove	r sheet.				
This report is also accompa	unied by ANNEXES, i.e., st	neets of the descript	ion, claims and/or drawings which have				
been amended and are the l	basis for this report and/or sl	heets containing re	ctifications made before this Authority				
(see Rule 70.16 and Section	n 607 of the Administrative	Instructions under	the PC1).				
These annexes consist of a total of	of sheets.						
This report contains indications re	lating to the following item	is:					
I Basis of the report							
II Priority							
III Non-establishment of	of opinion with regard to no	velty, inventive step	o and industrial applicability				
		•					
· -			otan and a talancial anniholista				
V Reasoned statement citations and explana	under Article 35(2) with regations supporting such states	gard to novelty, invinent	entive step or industrial applicability;				
VI Certain documents of	ited						
VII Certain defects in th	e international application						
VIII Certain observations	VIII Certain observations on the international application						
		Date of completion	of this report				
Date of submission of the demand		Date of completion	Tof this report				
11 01 2001		24.09.200	1				
11.01.2001							
Name and mailing address of the IPEA/S Patent- och registreringsverket	-	Authorized officer					
Вох 5055	17978	111 £ N+	=- /PIV				
S-102 42 STOCKHOLM Facsimile No. 08-667 72 88		Ulf Nystro Telephone No. 08					

INTERNATIONAL PRELIMINARY EXAMINATION REPORT

International application No. PCT/NO00/00224

Basis of the report 1. With regard to the elements of the international application:* the international application as originally filed the description: , as originally filed pages , filed with the demand pages , filed with the letter of pages the claims: _____, as originally filed pages , as amended (together with any statement) under article 19 pages , filed with the demand pages pages the drawings: , as originally filed pages , filed with the demand pages , filed with the letter of pages the sequence listing part of the description: , as originally filed pages ____, filed with the demand pages , filed with the letter of pages 2. With regard to the language, all the elements marked above were available or furnished to this Authority in the language in which the international application was filed, unless otherwise indicated under this item. which is: These elements were available or furnished to this Authority in the following language English the language of a translation furnished for the purposes of international search (under Rule 23.1(b)). the language of publication of the international application (under Rule 48.3(b)). the language of the translation furnished for the purposes of international preliminary examination (under Rules 55.2 and/ or 55.3). 3. With regard to any nucleotide and/or amino acid sequence disclosed in the international application, the international preliminary examination was carried out on the basis of the sequence listing: contained in the international application in written form. filed together with the international application in computer readable form. furnished subsequently to this Authority in written form. furnished subsequently to this Authority in computer readable form. The statement that the subsequently furnished written sequence listing does not go beyond the disclosure in the international application as filed has been furnished. The statement that the information recorded in computer readable form is identical to the written sequence listing has been furnished. The amendments have resulted in the cancellation of: the description, pages the claims, Nos. the drawings, sheet/fig This report has been established as if (some of) the amendments had not been made, since they have been considered to go beyond the disclosure as filed, as indicated in the Supplemental Box (Rule 70.2 (c)).** Replacement sheets which have been furnished to the receiving Office in response to an invitation under Article 14 are referred to in this report as "originally filed" and are annexed to this report since they do not contain amendments (Rules 70.16 and 70.17). Any replacement sheet containing such amendments must be referred to under item I and annexed to this report.

INTERNATIONAL PRELIMINARY EXAMINATION REPORT

International application No.

PCT/NO00/00224

V.	Reasoned statement under Article 35(2) with regard t	n	velty, inventive step or industrial applicability;
	citations and explanations supporting such statement		

1.	Statement	. .		
	Novelty (N)	Claims Claims	1-8	YES NO
	Inventive step (IS)	Claims Claims	1-8	YES NO
	Industrial applicability (IA)	Claims Claims	1-8	YES NO

2. Citations and explanations (Rule 70.7)

Cited documents:

- 1. WO 9503868 A
- 2. EP 0326231 A1
- 3. US 4429581 A

The documents cited in the International Search Report represent background art.

The invention defined in claims 1-8 is not disclosed by any of these documents.

None of the cited documents gives any indication towards the claimed apparatus for separation of a fluid flowing through a pipeline into a light fraction and a heavier fraction. The features, that the heavy fraction output is monitored for light fraction by means of a control separator in order to adjust the separation, are not revealed by the cited documents. No relevant combination of the cited documents would lead a person skilled in the art to the invention defined in the claims.

Therefore, the invention defined in claims 1-8 is novel and is considered to involve an inventive step. It is also considered to be industrially applicable.

From the INTERNATIONAL PRELIMINARY EXAMINING AUTHORITY

To:

PCT

Tandbergs Patentkontor AS-Boks 7085

N-0306 OSLO Norge

01 OKT. 2001

NOTIFICATION OF TRANSMITTAL OF INTERNATIONAL PRELIMINARY EXAMINATION REPORT

(PCT Rule 71.1)

Date of mailing (day/month/year)

28-09-2001

Applicant's or agent's file reference

77229-BF

IMPORTANT NOTIFICATION

International filing date (day/month/year) Pr

Priority date (day/month/year)

PCT/N000/00224

International application No.

27-06-2000

28-06-1999

Applicant

Den norske stats oljeselskap a.s

- 1. The applicant is hereby notified that this International Preliminary Examining Authority transmits herewith the international preliminary examination report and its annexes, if any, established on the international application.
- 2. A copy of the report and its annexes, if any, is being transmitted to the International Bureau for communication to all the elected Offices.
- 3. Where required by any of the elected Offices, the International Bureau will prepare an English translation of the report (but not of any annexes) and will transmit such translation to those Offices.

4. REMINDER

The applicant must enter the national phase before each elected Office by performing certain acts (filing translations and paying national fees) within 30 months from the priority date (or later in som Offices) (Article 39(1)) (see also the reminder sent by the International Bureau with Form PCT/IB/301).

where a translation of the international application must be furnished to an elected Office, that translation must contain a translation of any annexes to the international preliminary axamination report. It is the applicant's responsibility to prepare and furnish such translation directly to each elected Office concerned.

For further details on the applicable time limits and requirements of the elected Offices, see Volume II of the PCT Applicant's Guide.

Name and mailing address of the IPEA/

Patent- och registreringsverket Box 5055

S-102 42 STOCKHOLM Facsimile No. 08-667 72 88 Authorized officer

17978

PATOREG-S

Birgitta Säll

Telephone No.

08-782 25 00

PCT	For receiving Office use only
	International Application No.
DEALIFOR	тепанона друпсанон но.
REQUEST	International Filing Date
The undersigned requests that the present international application be processed	
according to the Patent Cooperation Treaty.	Name of receiving Office and "PCT International Application"
	Applicant's or agent's file reference (if desired) (12 characters maximum) 77229-BF
Box No. I TITLE OF INVENTION Apparatus	for separation of a fluid flow,
especially into a gas	phase and a liquid phase
Box No. II APPLICANT	
Name and address: (Family name followed by given name; for a designation. The address must include postal code and name of cou address indicated in this Box is the applicant's State (that is, country of residence is indicated below.)	legal entity, full official untry. The country of the official official This person is also inventor.
Den norske stats oljeselskap a. 4035 STAVANGER	s Telephone No. +47 51 99 00 00
Norway	Facsimile No. +47 51 99 36 54
	Teleprinter No.
Shaha (di ari	
State (that is, country) of nationality: Norway	State (that is, country) of residence: Norway
This person is applicant for the purposes of: all designated the United States all designated the United States	States except ates of America the United States of Library the States indicated in the Supplemental Box
Box No. III FURTHER APPLICANT(S) AND/OR (FURTH	IER) INVENTOR(S)
Name and address: (Family name followed by given name; for a le designation. The address must include postal code and name of coun address indicated in this Box is the applicant's State (that is, country) of residence is indicated below.)	egal entity, full official try. The country of the of residence if no State This person is:
	applicant only
Høydal, Jan Johan Thorsensgt. 44	applicant and inventor
4010 STAVANGER	
Norway	inventor only (If this check-box is marked, do not fill in below.)
State (that is, country) of nationality:	State (that is, country) of residence:
Norway	Norway
This person is applicant for the purposes of: all designated all designated the United States	States except the United States the States indicated in the Supplemental Roy
Further applicants and/or (further) inventors are indicated on	The state of the s
Box No. IV AGENT OR COMMON REPRESENTATIVE;	OR ADDRESS FOR CORRESPONDENCE
The person identified below is hereby/has been appointed to act on of the applicant(s) before the competent International Authorities as	behalf agent common representative
Name and address: (Family name followed by given name; for a le designation. The address must include postal code	gal entity, full official Telephone No.
Tandbergs Patentkontor AS	+47-23 19 94 00
Boks 7085	Facsimile No.
0306 OSLO	+47-23 19 94 01
Norway	Teleprinter No.
Address for correspondences Made this short have	
Address for correspondence: Mark this check-box where no a space above is used instead to indicate a special address to whice Form PCT/RO/101 (first sheet) (July 1998; reprint January 2000)	agent or common representative is/has been appointed and the ch correspondence should be sent.
	See Notes to the request form

See Notes to the request form

ſ	Bo	x N	No.V	DESIGNATION OF STATES	140			
-								_
1	The following designations are hereby made under Rule 4.9(a) (mark the applicable check-boxes; at least one must be marked): Regional Patent							_
١	M	ДI	P ADID	O Potenti CII Chana Cha C. 11 157 15				
			Proto	COLANDOTINE PULL			io, MW Malawi, SD Sudan, SL Sierra Leone, SZ Swazilar and any other State which is a Contracting State of the Hara	
			Conve	ntion and of the Pf "I"	-	•	KG Kyrgyzstan, KZ Kazakhstan, MD Republic of Moldov other State which is a Contracting State of the Eurasian Pate	
1	\boxtimes	EP	Furni	sean Potents AT Austria DE Datata Care				
			Conve	Ionaco, NL Netherlands, PT Portugal, SE Sweds	n, and an	y o	other State which is a Contracting State of the European Pate	g, nt
	⊠.	OA	other S	state which is a member State of OAPI and a Con-	tmotine C		n Republic, CG Congo, CI Côte d'Ivoire, CM Camerooi ritania, NE Niger, SN Senegal, TD Chad, TG Togo, and an e of the PCT (if other kind of protection or treatment desired	ıv
	Nat							1,
4.	Nat	101		se ty our immed protection or treatment destreat, s	pecify on a	lott	ed line):	•
ł				Arab Emirates	⊠ Li	R	Liberia	
l	X) /	AL.	Albanı	a	Ø L		Lesotho	
	\boxtimes	AM	Armen	ia	⊠ L1		Lithuania	٠
	<u> </u>	AT	Austria		⊠ Li		Luxembourg	
Г		٩U	Austra	lia			Latvia	
			Azerba					- 1
	X E	3A	Bosnia	and Herzegovina	X M	n	Morocco	.
П	⊠ E	3B	Barbad	os .	M M	C	Republic of Moldova	.
	X B	3G	Bulgari	a	X M	v	Madagascar	1
	X B	BR	Brazil		423 [VI]	ĸ	The former Yugoslav Republic of Macedonia	- [
	B	Y	Belarus		I⊠ M	N	Mongolia	1
	⊠ C	À	Canada		[25] WU	LTI LTIV	Molecui	
[Ø c	H	and LIS	Switzerland and Liechtenstein	[X] M3	*	Malawi	1
	☑ c	N	China	• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •	[X] NO	^ ·	Mexico	1
L	XI C	'R	Costa P	Rica	⊠ NZ			
	₫ C	U	Cuba .		⊠ PL		New Zealand	1
_	₫ C	Z	Czech I	Republic	⊠ PT		Poland	ı
2	₫ D	E	German	у	⊠ RO		Portugal	
C	M D	K	Denmar	k	⊠ RU		· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	
			Dominic		⊠ SD		Russian Federation	1
D	() E	E	Estonia		⊠ SE	_	Sweden	
D	S ES				⊠ sg		Singapore	Ł
_	₫ FI	[Finland		⊠ sı		~ ·	l
				Kingdom	⊠ sk	5	Slovenia	ı
			Grenada		⊠ SL		Sierra Leone	ı
Σ	G	E	Georgia		⊠ TJ	7	Fajikistan	ı
Σ] GI	H	Ghana.		⊠ TM	· 1	Turkmenistan	1
			Gambia		⊠.TR		Turkey	l
E.	Н	R (Croatia	• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •	⊠ TT	Т	rinidad and Tobago	ı
\triangleright	H	ן ע	Hungary		⊠ TZ	1	Inited Republic of Tanzania	
	ID		Indonesi		⊠ UA			1
	l IL	1	Israel .	• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •	⊠ UG	וז	Jkraine	
X	IN	i	India	************************	⊠ us	11	Iganda	ĺ
\boxtimes	IS		lceland		00	U	Inited States of America	ĺ
X	JР	J	Japan .	• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •	⊠ uz		lakakista	
X	KE			•	⊠ VN	v	zbekistan	1
X	KG					v	iet Nam	
	KP		Democra		⊠ YU	1	ugoslavia	
					⊠ ZA	20	outh Africa	
₩.	KR	r r	Republic		LOUI ZW	Zi	imbabwe	
$\mathbf{\nabla}$	K7	·	(gzabhet	an	become r	XOC nar	tes reserved for designating States which have ty to the PCT after issuance of this sheet:	
X	LC		Saint Luc	ia				
			Sri Lanka		H	• •	•••••	
						•••		
des	igna	tio	ns which	would be permitted under the PCT except con-	ions mad	le a	bove, the applicant also makes under Rule 4.9(b) all other	
fro	m th	e s	cope of	this statement. The applicant declares that the	acaignath	on(s) indicated in the Supplemental Box as being excluded	
des	igna	tio	n which i	s not confirmed before the expiration of 15 months	s from the	e pr	I designations are subject to confirmation and that any incrity date is to be regarded as withdrawn by the applicant	
au (ic ex	pir	ation of t	1 7 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	reach the r	rece	eiving Office within the 15-month time limit.)	

Sheet No. . . 3. . .

Box No. VI PRIORITY CLA	IM	Further prior	ority claims are indicated	d in the Supplement to			
Filing date	Number	Further priority claims are indicated in the Supplemental Box Where earlier application is:					
of earlier application (day/month/year)	of earlier application	national application: country	regional application:*	international application receiving Office			
item (1) (2806.99) 28 June 1999	1012451	The Netherlands		Took Ving Office			
item (2)							
1							
item (3)		-					
(2)							
The receiving Office is reques of the earlier application(s) (consumptions) of the present internal time.	ational application is t	cation was filed with the (he receiving Office) identifie	Office which for the				
* Where the earlier application is an a Convention for the Protection of Indus	ARIPO application, it is n trial Property for which t	nandatory to indicate in the Su hat earlier application was file	ipplemental Box at least of	ne country party to the Paris			
Box No. VII INTERNATIONA	L SEARCHING AUT	THORITY	4.10(0)(11)). See S	upplemental Box.			
Choice of International Searching (if two or more International Search competent to carry out the internation	ing Authorities are seas	quest to use results of earl rch has been carried out by or n	ier search; reference t	o that search (if an earlier			
the Authority chosen; the two-letter cod		e (day/month/year)		Country (or regional Office)			
ISA/SE		•		o annay (or regional Office)			
Box No. VIII CHECK LIST; L	ANGUAGE OF FILE	NG					
This international application contathe following number of sheets:	ins This internations	al application is accompani	ed by the item(s) market	d below:			
request : 3	1. fee calcul						
description (excluding	1	igned power of attorney					
		eneral power of attorney; re		:			
1		explaining lack of signature					
danuina		ocument(s) identified in Box		.			
sequence listing part		of international application					
of description :	8 D nucleotide	idications concerning depos	sited microorganism or	other biological material			
Total number of sheets: 17	9. other (spec		e listing in computer rea	adable form			
Figure of the drawings which should accompany the abstract:	inter	guage of filing of the mational application:	Norwegian				
	PPLICANT OR AGE						
Next to each signature, indicate the name of	the person signing and the c	apacity in which the person signs	(if such capacity is not obvio	ous from reading the request).			
•	•						
•	Tandberg	s Patentkonto	r AS .	į			
		i-bar					
	Bjari	re Fænn					
	For rec	eiving Office use only -					
Date of actual receipt of the purpointernational application:		5 200 cm,		2. Drawings:			
 Corrected date of actual receipt du timely received papers or drawing the purported international applica 	s completing			received:			
4. Date of timely receipt of the requi corrections under PCT Article 11((2):			not received:			
5. International Searching Authority (if two or more are competent):	ISA/	6. Transmittal o until search f	of search copy delayed ee is paid.				
	For Interna	ational Bureau use only					
Date of receipt of the record copy by the International Bureau:							

"OSW

RECORD COPY

PCT

REQUEST

The undersigned requests that the present international application be processed according to the Patent Cooperation Treaty.

20nn -06- 27

- For receiving Office use only

PCTNO 0 0 0 0 2 2 4

International Filing Date

2 7 JUNI 2000 (27.06.00)

Name of recei in a Office and application"

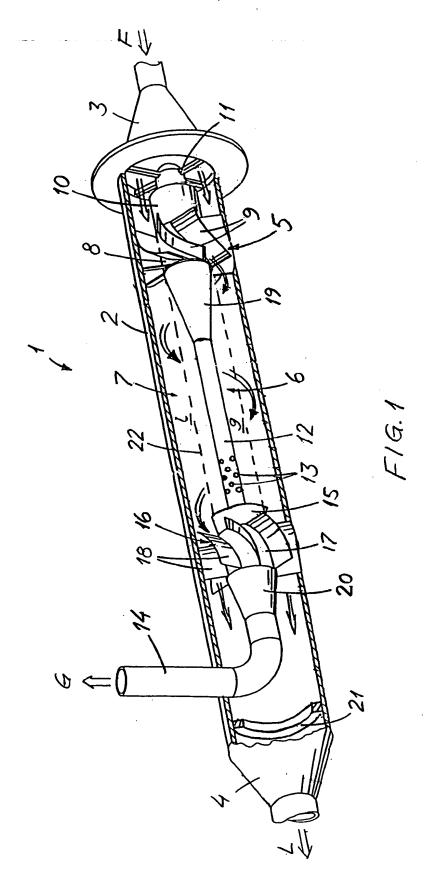
	Applicant's or agent's file reference (if desired) (12 characters maximum) 77229-BF
	for separation of a fluid flow,
especially into a gas	phase and a liquid phase
Box No. II APPLICANT	
Name and address: (Family name followed by given name: for a designation. The address must include postal code and name of cou address indicated in this Box is the applicant's State (that is, country of residence is indicated below.)	
Den norske stats oljeselskap a. 4035 STAVANGER	S Telephone No. +47 51 99 00 00
Norway	Facsimile No.
	+47 51 99 36 54
	Teleprinter No.
State (that is, country) of nationality:	State (that is, country) of residence:
Norway	Norway
This person is applicant all designated all designated for the purposes of:	States except ates of America
Box No. III FURTHER APPLICANT(S) AND/OR (FURTH	
Name and address: (Family name followed by given name; for a le designation. The address must include postal code and name of coun address indicated in this Box is the applicant's State (that is, country) of residence is indicated below.) Høydal, Jan	egal entity, full official try. The country of the of residence if no State applicant only
Johan Thorsensgt. 44	applicant and inventor
4010 STAVANGER Norway	inventor only (If this check-box is marked, do not fill in below.)
State (that is, country) of nationality: Norway	State (that is, country) of residence: Norway
This person is applicant for the purposes of: all designated the United States all designated the United States	States except the United States the States indicated in the Supplemental Box
Further applicants and/or (further) inventors are indicated on	a continuation sheet.
Box No. IV AGENT OR COMMON REPRESENTATIVE;	
The person identified below is hereby/has been appointed to act on of the applicant(s) before the competent International Authorities as	s: agent Common representative
Name and address: (Family name followed by given name; for a leaders of the designation. The address must include postal code	
Tandbergs Patentkontor A	s +47-23 19 94 00
Boks 7085	Facsimile No.
0306 OSLO	+47-23 19 94 01
Norway	Teleprinter No.
Add-one for correspondence. Mark this shock hav where no	
Address for correspondence: Mark this check-box where no space above is used instead to indicate a special address to whi	agent or common representative is/has been appointed and the

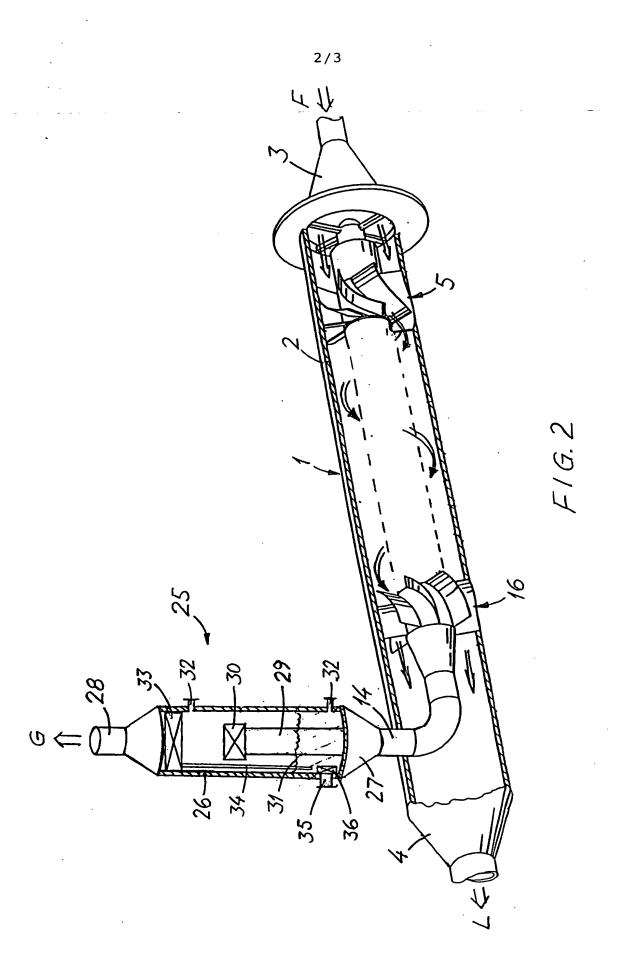
	Sheet No.	. 2
DESIGNATION OF STATES	-	

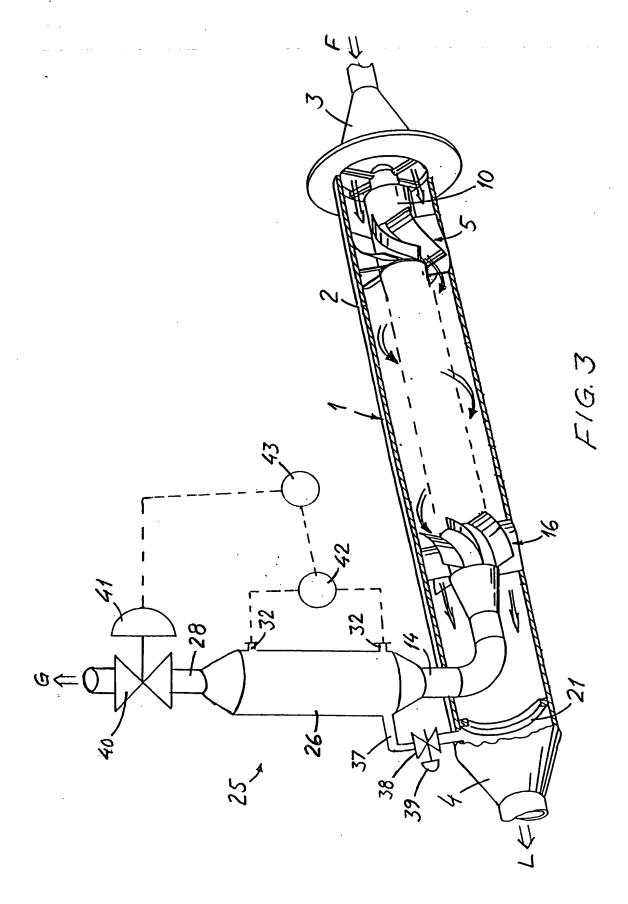
-		DESIGNATION OF STATES		
		llowing designations are hereby made under Rule 4.9(a)	(mark the d	applicable check-boxes; at least one must be marked):
		nal Patent		•
		Protocol and of the PCT		no, MW Maławi, SD Sudan, SL Sierra Leone, SZ Swaziland, and any other State which is a Contracting State of the Harare
-		Convention and of the PCT	ai, and any	KG Kyrgyzstan, KZ Kazakhstan, MD Republic of Moldova, other State which is a Contracting State of the Eurasian Patent
	≰ EP	European Patent: AT Austria, BE Belgium, CH DK Denmark, ES Spain, FI Finland, FR France, GB MC Monaco, NL Netherlands, PT Portugal, SE Sweder Convention and of the PCT	and LIS United Kin, and any o	Switzerland and Liechtenstein, CY Cyprus, DE Germany, ngdom, GR Greece, IE Ireland, IT Italy, LU Luxembourg, other State which is a Contracting State of the European Patent
2	₫ OA		ractine Sta	in Republic, CG Congo, CI Côte d'Ivoire, CM Cameroon, iritania, NE Niger, SN Senegal, TD Chad, TG Togo, and any te of the PCT (if other kind of protection or treatment desired,
l N	ation	al Patent (if other kind of protection or treatment desired, sp	ecifu on do	Had line)
		United Arab Emirates		•
_	_	Albania		Liberia
			⊠ LS	Lesotho
≌		Armenia	🛛 LT	Lithuania
🗵		Austria	🛛 LU	Luxembourg
ĮΣ	au 🏅	Australia	⊠ LV	= =B
	AZ	Azerbaijan		
×	BA	Bosnia and Herzegovina	D ME	Morocco
	_	Barbados	MID MID	Republic of Moldova
	•		<u>⊠</u> MG	Madagascar
		Bulgaria	⊠ MK	The former Yugoslav Republic of Macedonia
		Brazil		
	_	Belarus	\boxtimes MN	Mongolia
. –	_	Canada	⊠ MW	Malawi
	CH	and LI Switzerland and Liechtenstein	⊠ MX	Mexico
	CN	China	NO K	Norway
	CR	Costa Rica	⊠ NZ	New Zealand
		Cuba	⊠ PL	Delend
		Czech Republic	⊠ PT	Poland
×		Germany	⊠ PI	Portugal
		Denmark		Romania
	_	Dominica	⊠ RU	Russian Federation
_		Estonia	⊠ SD	Sudan
_	ES	Spain	⊠ SE	Sweden
	FI	Finland	⊠ sc	Singapore
_		United Kingdom	⊠ SI	Slovenia
		Grenada	⊠ sĸ	Slovakia
			⊠ SL	Sierra Leone
	GE	Georgia	⊠ TJ	Tajikistan
M		Ghana	\boxtimes TM	Turkmenistan
X		Gambia	⊠ ,TR	Turkey
×		Croatia	X TT	Trinidad and Tobago
M	HU	Hungary	X TZ	United Republic of Tanzania
\boxtimes	ID	Indonesia	⊠ UA	Ukraine
_	IL	Israel	M nc	Uganda
\boxtimes	IN	India	⊠ us	United States of America
\boxtimes	IS	Iceland		·····
X	JР	Japan	⊠ uz	Uzbekistan
_	KE	Kenya	⊠ VN	
-		Kyrgyzstan	=	Viet Nam
	KP		M YU	Yugoslavia
	KP	Democratic People's Republic of Korea	⊠ ZA	South Africa
		•••••		Zimbabwe
		Republic of Korea	Check-b	oxes reserved for designating States which have party to the PCT after issuance of this sheet:
		Kazakhstan		
X	LC	Saint Lucia		
X	LK	Sri Lanka		
Pre	ecauti	ionary Designation Statement: In addition to the designa	ations made	e above, the applicant also makes under Rule 4.9(b) all other
fron	ignati m the ignati	scope of this statement. The applicant declares that the	designations designations designation desi	on(s) indicated in the Supplemental Box as being excluded anal designations are subject to confirmation and that any supply date is to be regarded as withdrawn by the applicant

Sheet No. . . 3... PCT/NO 0 0 0 2 2

Box No. VI PRIORITY CLAIM				Further priority claims are indicated in the Supplemental Box					
Filing date		Number		Where earlier application is:					
of earlier application (day/month/year)	of ea	urlier application	in	national application:	regional application:*	international application			
	 			country	regional Office	receiving Office			
item (1) (28 06.99) 28 June 1999	10	12451	ŋ	The Netherlands					
item (2)	 	 							
· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	 	-	-						
item (3)			Ì						
	1								
The receiving Office is recoft the earlier application (purposes of the present in	s) (only I	if the earlier ap	policat	tion was filed with the C	Office which for the				
* Where the earlier application is Convention for the Protection of I	an ARIP	O application, it is	is man	datory to indicate in the Su	pplemental Box at least o	ne country party to the Pari			
Box No. VII INTERNATIO	ndustrial	Property for whic EARCHING A	ch that	earlier application was file	d (Rule 4.10(b)(ii)). See S	Supplemental Box.			
·									
Choice of International Searc (if two or more International Se competent to carry out the intern the Authority chosen; the two-lette	arching A ational se	luthorities are s earch, indicate	- Seurch	est to use results of earli has been carried out by or ri day/month/year)	equesiea from the Internat	to that search (if an earlied ional Searching Authority):			
ISA/SE		, octaseu).	Date	wy/montroyeur)	Number	Country (or regional Office)			
	C. T. A. N.	THE CE OF THE							
Box No. VIII CHECK LIST		T				·			
This international application c the following number of sheet				pplication is accompani	ed by the item(s) marke	d below:			
request :	3	1. I fee cal							
description (excluding	8	1 —	_	ned power of attorney		•			
sequence listing part) :	-	l . <u>—</u>		eral power of attorney; re		•			
claims : abstract :	2			plaining lack of signatur					
drawings :	1 .	į.		iment(s) identified in Bo					
sequence listing part	3	1		f international application					
of description :				nd/or amino acid sequence		other biological material			
Total number of sheets:	7	9. other (s	specif	iv):	e fisting in computer re	adable form			
Figure of the drawings which should accompany the abstract:	1	1 i	Langu interna	uage of filing of the ational application:	Norwegian				
		LICANT OR A							
Next to each signature, indicate the na	ne of the p	erson signing and i	the cap	acity in which the person sign	s (if such capacity is not obv	ious from reading the request).			
•									
		Tandbe	ergs	Patentkonto	or AS				
			3:	tain					
		Bja	arne	e Fænn					
						•			
		F							
1. Date of actual receipt of the	purporte		r recei	ving Office use only —		2 Denvisors			
international application:	perporte		7 J	UNI 2000 (27.0	6.00)	2. Drawings:			
Corrected date of actual rece timely received papers or dra the purported international a	awings co	o later but ompleting				received:			
Date of timely receipt of the corrections under PCT Artic	required le 11(2):	-				not received:			
International Searching Auth (if two or more are competer)	ority IS.	A/SE		6. Transmittal until search	of search copy delayed fee is paid.				
				ional Bureau use only					
Date of receipt of the record copy the International Bureau:	у	17 AUG	GUS	T 2000 (1 7. 08.00)				

5

10

15

20

25

30

35

40

Innretning for separasjon av en fluidstrøm, særlig i en gassfase og en væskefase

Oppfinnelsen angår en innretning for separasjon av en fluidstrøm som strømmer gjennom en rørledning, i en lett fraksjon og en tyngre fraksjon, i hvilken fluidstrømmen settes i rotasjon slik at den separeres i en sentral sone som i hovedsaken inneholder den lette fraksjon, og en ytre, ringformet sone som i hovedsaken inneholder den tyngre fraksjon, og fra hvilken fluidet i den sentrale sone og fluidet i den ytre sone avgis via respektive utløpsanordninger.

Ved utvinning av hydrokarboner (olje og gass) til havs blir de produserte fluider ofte transportert i forholdsvis lange rørledninger og stigerør opp fra havbunnen til den aktuelle produksjonsplattform. Det produserte fluid består vanligvis av væske (olje og vann) i hvilken gass er oppløst. Da trykket i den underjordiske kilde er høyere enn i rørledningen, og dessuten avtar oppover i rørledningen, oppstår tiltakende gassbobledannelse og derved tofasestrømning i rørledningen. Dette medfører en støtvis strømning (såkalt "slugging") som i mange tilfeller forårsaker alvorlige vibrasjoner i rørledningen.

Det er kjent å separere fluidstrømmen i væske og gass ved å benytte syklonteknikker slik som innledningsvis angitt, for å redusere de vibrasjoner som skriver seg fra gassbobler. De kjente syklonteknikker medfører imidlertid turbulente trykkvariasjoner i fluidet, noe som forårsaker vibrasjoner i utløpsrøret for gassen. Disse vibrasjoner kan resultere i betydelig skade, og separasjonsgraden kan også påvirkes på ugunstig måte på grunn av trykkvariasjonene.

Et generelt formål med oppfinnelsen er å tilveiebringe en innretning som er i stand til å separere en fluidstrøm i en lett fraksjon og en tyngre fraksjon ved benyttelse av "in-line"-teknologi i en rørledning for å utføre det aktuelle separasjons-arbeid.

Et mer spesielt formål med oppfinnelsen er å tilveiebringe en slik innretning som er egnet for effektiv "in-line"-separasjon av en fluidstrøm i en gassfase og en væskefase, slik at strømningsregimet i rørledningen endrer seg fra en alvorlig støtvis strømning til en lett håndterlig boblestrøm.

Et ytterligere formål med oppfinnelsen er å tilveiebringe en slik innretning som er forsynt med et kontrollsystem som sikrer en optimal separasjonsoperasjon av innretningen.

For oppnåelse av ovennevnte formål er det tilveiebrakt en innretning av den innledningsvis angitte type som ifølge oppfinnelsen er kjennetegnet ved at den omfatter

en i hovedsaken rørformet kappe som er innrettet til å utgjøre et avsnitt av selve rørledningen, idet et spinnelement for rotasjon av fluidstrømmen er beliggende ved kappens oppstrømsende, og utløpsanordningen for den sentrale sone omfatter et

nedstrøms av spinnelementet anordnet avløpselement med inngangsåpninger for avløp av den lette fraksjon og eventuelt medrevet tyngre fraksjon fra den sentrale sone,

en kontrollseparator som er koplet til avløpselementet og er innrettet til å fraskille medrevet, tyngre fraksjon fra den lette fraksjon, idet separatoren er forsynt med et utløp for fraskilt, tyngre fraksjon, og med et utløp for den lette fraksjon, og

et styresystem omfattende en nivågiver for angivelse av nivået av fraskilt, tyngre fraksjon i separatoren, og en nivåstyreenhet som er koplet til nivågiveren og til en avtappingsventil i separatorens utløp for den lette fraksjon, og som i samvirke med ventilen sørger for at den fraskilte, tyngre fraksjon i separatoren holdes på et konstant nivå som svarer til den maksimalt tillatte, medrevne mengde av den tyngre fraksjon i den lette frasjon.

10

20

30

35

Ved den foreliggende oppfinnelse er det tilveiebrakt en innretning som benytter "in-line"-teknologi for å separere en fluidstrøm i en rørledning. Innretningen er basert på syklonprinsippet og vil fortrinnsvis være forskynt med aksialspinnelelementer som forenkler "in-line"-metoden ved at den tilførte fluidstrøm og minst én av de separerte fluidfraksjoner kan strømme i rørledningsretningen aksialt inn i og ut av den rørformede kappe. På denne måte kan kappen enkelt installeres i en rett rørledningsstrekning uten vesentlig endring av den eksisterende rørgeometri.

Fordelene med en slik konstruksjon sammenliknet med annen analog separasjonsteknologi er:

- 1. Lav vekt i forhold til f.eks. konvensjonelle separatorer og gassvaskere.
- 2. Lave byggeomkostnigner i forhold til f.eks. konvensjonelle separatorer og gassvaskere.
 - 3. Innretningen kan enkelt installeres i rørbaner med meget små fysiske dimensjoner. Selve kappen vil i de fleste tilfeller ikke ha større diameter enn tilkoplingsrørene.
 - 4. Innretningen kan i de fleste tilfeller bygges innenfor de gjeldende rørspesifikasjoner uten å måtte ta hensyn til den såkalte trykktankkode, slik at trykktankbeskyttelsesutstyr kan unngås. Eksisterende teknologi lider ofte under at man ikke klarer å unngå trykktankkoden.

En aktuell anvendelse av innretningen ifølge oppfinnelsen vil være å separere hydrokarbongass fra produsert vann på en oljeproduksjonsplattform, slik at en alvorlig tofasesetrømning ("slugging") i produsertvann-rørledningen elimineres. Innretningen muliggjør at gassen kan separeres fra vannet på enkel og kompakt måte. Den fraskilte

gass kan dessuten gjenvinnes i stedet for å avbrennes i plattformens fakkel. Resultatet er sparte CO₂-avgifter.

Et meget vesentlig, mulig anvendelsesområde for innretningen vil være å separere brønnstrøm direkte i strømningsledningen fra brønnen, enten oppe på vedkommende plattform, under vann eller nede i brønnen. En aksial fødestrøm inn på innretningens rørformede kappe reduserer byggemålet betraktelig og muliggjør en installasjon som ikke har større diameter en selve strømningsledningen. Denne type anvendelse vil avlaste plattformens gasseparasjonsprosess. Ofte er brønnproduksjonen begrenset på grunn av konvensjonelle separatorers gasskapasitet. Ved å separere gassen fra brønnstrømmen oppstrøms av separatortoget, vil den totale gassmengde inn på separatortoget synke, og flaskehalsen oppheves. Gassen kan ledes utenom separatortoget direkte til f.eks. reinjeksjon.

10

15

20

25

30

35

Innretningen ifølge oppfinnelsen vil også kunne benyttes til å separere fritt vann fra olje, dvs. som avvanningssyklon. En typisk anvendelse vil være en installasjon i strømningsledningen oppstrøms av brønnens strupeventil, hvor eventuelt tilstedeværende vann ofte vil være i en egen fri fase. Fordelene vil være åpenbare, da store mengder produsert vann inn på separatortoget opptar separasjonskapasitet og lett danner flaskehalser. Dette er ofte et stort problem på eldre oljefelter hvor andelen av vann kan komme opp i over 90% av brønnstrømmen. Ved å bulkfraskille dette vann oppstrøms av separatortoget, vil flaskehalsene kunne oppheves. Avvanningssyklonen vil ha et stort potensial installert nede i en oljebrønn med høyt vanninnhold. Høyt vanninnhold reduserer brønnens løftekapasitet, ofte ned til et ulønnssomt nivå hvoretter brønnen avstenges. Ved å separere vannet fra oljen nede i brønnen, vil løftekapasiteten bli opprettholdt og fortsatt produksjon muliggjøres. Ved bruk av denne teknologi vil selve utnyttelsesgraden av et oljefelt kunne heves betraktelig.

Havbunnsinstallasjoner i strømningsrør og transportrør vil også være en mulighet for denne teknologi.

Oppfinnelsen skal beskrives nærmere i det følgende i forbindelse utførelseseksempler under henvisning til tegningene, der

- fig. 1 viser et delvis aksialt gjennomskåret, perspektivisk sideriss av en utførelse av kappedelen av en innretning ifølge oppfinnelsen,
- fig. 2 viser dels et tilsvarende riss som fig. 1, med indre komponenter delvis utelatt, og dels en utførelse av innretningens kontrollseparator, og
- fig. 3 viser et i hovedsaken tilsvarende riss som fig. 2, hvor også innretningens styresystem er vist.

Den på tegningene viste utførelse av innretningen ifølge oppfinnelsen er særlig beregnet for separasjon av en gassfase (gass/damp) fra en væskefase, (vann/olje), f.eks. i en rørledning som fører til en oljeplattform.

Som vist på fig. 1, som viser avgasserseksjonen av innretningen, omfatter denne seksjon en sylindrisk, rørformet kappe 2 som er beregnet for innkopling i en rørledning (ikke vist), slik at kappen utgjør en del (et "in-line"-element) av selve rørledningen. Kappen 2 har en innløpsdel 3 for tilførsel av tofaseblandingen F av væske og gass/damp, og en utløpsdel 4 hvor væskefasen L forlater kappen 2, i begge tilfeller i kappens aksialretning. Både innløpsdelen 3 og utløpsdelen 4 er her vist å være koniske, men disse deler kan selvsagt ha en annen form, f.eks. sylindrisk form med samme diameter som rørledningen, eller eventuelt større eller mindre diameter.

Ved kappens 2 oppstrømsende er det montert et aksial-spinnelement 5 for å sette tofaseblandingen i rotasjon ved rotasjon av elementet, for oppnåelse av den ønskede separasjon av tofaseblandingen i en gass/dampkjerne "g" i en sentral sone 6 i kappen 2, og væske "l" i en ringformet, ytre sone 7 ved kappens indre overflate. Spinnelementet omfatter et kjernelegeme 8 på hvilket det er montert et antall aksialt krummede lederblad 9. Antall blad, og disses utforming med hensyn til lengde og vinkel, vil være tilpasset til den aktuelle anvendelse.

10

15

20

25

30

35

Oppstrøms av spinnelementet 5 er det anordnet et sylindrisk ledelegeme 10 som er utformet for å lede det tilførte fluid i en ringformet, aksial strøm mot spinnelementet. Ledelegemet 10 er understøttet sentralt i kappen 2 ved hjelp av en støtteanordning 11. Ledelegemet og støtteanordningen er fortrinnsvis aerodynamisk utformet.

Sentralt i kappen 2 er det anordnet et avløpselement 12 i form av et hult legeme som er forsynt med en eller flere inngangsåpninger 13 for avløp av gass og eventuelt medrevet væske fra den sentrale sone 6 og ut av avgasserdelen. Som vist, ledes gassen G via et utløpsrør 14 som står i forbindelse med avløpselementet 12 og er ført sideveis ut gjennom kappen 2.

I den viste utførelse omfatter avløpselementet 12 et rør som strekker seg aksialt langs kappen 2 og er forsynt med et antall inngangsåpninger i form av slisser 13 som er anordnet oppstrøms av et reflektorelement 15 for gassen. Utløpsslissenes geometri, størrelse og plassering kan variere.

Reflektorelementet 15 består av et sylindrisk kjernelegeme som i den viste utførelse har en plan flate som er rettet mot den sentrale gass-sone. Reflektorelementet kan imidlertid være utformet på andre måter, f.eks. som en i oppstrømsretningen avsmalende plugg eller konus.

Nedstrøms av reflektorelementet 15, og på en avstand oppstrøms av kappens utløpsdel 4, er det anordnet et antispinnelement 16 for å bringe den roterende væskefasestrøm tilbake til en aksialt rettet strømning mot utløpsdelen 4. Antispinnelementet omfater et kjernelegeme 17 på hvilket det er monetert et antall delvis krumme ledeblad 18 som ved sin utløpsende er rettet aksialt langs kappen. Bladene 18 er ved sine radialt ytre kanter festet til innsiden av kappen, slik at elementet 16 er

stabilt understøttet i kappen, og dermed danner støtte for avløpsrøret 12 og reflektorelementet 15.

Slik det fremgår, strekker avløpsrøret 12 seg gjennom reflektorelementet 15 og kjernelegemet 17, og videre er røret ved sin oppstrømsende understøttende forbundet med en overgangskonus 19 som er forbundet med spinnelementets 5 kjernelegeme 8. En overgangskonus 20 er også anordnet på nedstrømssiden av antispinnelementet 16, som en fortrinnsvis strømlinjet overgang mellom antipinnelementet og den aksiale del av utløpsrøret 14.

Nær kappens 2 utløpsdel 4 er det anordnet en strømningsrestriksjon 21 for frembringelse av et trykkfall nedstrøms av restriksjonen. Formålet med dette trykkfall skal omtales nærmere nedenfor, i forbindelse med innretningens kontrollseparator.

10

15

20

25

30

35

Når spinnelementet 5 settes i rotasjon ved drift av innretningen, separeres fluidstrømmen F som nevnt i en gass/damp-kjerne "g" i den sentrale sone 6, og væske "l" i en ringformet sone 7 innenfor kappeveggen. Gass/damp-kjernen etableres typisk mellom konusen 19 og reflektorelementet 15. Denne kjerne vil normalt være etablert innenfor en definert grenseflate 22 mellom gassen/dampen og væsken. Den fraseparerte gass/damp, eventuelt sammen med noe medrevet væske, spesielt under ustabile forhold, dreneres av via avløpselementet 12, mens væskefasen passerer reflektorelementet 15 i en roterende, ringformet strøm og bringes tilbake til aksial strømning i antispinnelementet 16. I tillegg til å reflektere gassen, vil reflektorelementet også være med å styre trykkgjenvinning oppstrøms av antispinnelementet. Når det gjelder antispinnelementet, kan dette eventuelt sløyfes. Dette resulterer imidlertid i at spinnet ikke oppheves, og også i dårligere trykkgjenvinning.

En utførelse av innretningens kontrollseparator er vist på fig. 2. Kontrollseparatoren har to funksjoner, nemlig å sekundærseparere væske fra gassfasen som kommer fra avgasserdelen 1, og å kontrollere avgasserdelens driftspunkt, og da i samvirke med et styresystem, slik som nærmere beskrevet nedenfor.

Fig. 2 viser en kontrollseparator 25 omfattende et ytre skall i form av en vertikalt orientert, sylindrisk beholder 26 som ved sin nedre nede er forbundet med avgasserens utløpsrør 14 via en passende overgangsdel 27, og som ved sin øvre ende har et utløp 28 for gass.

Kontrollseparatorens montering vil typisk være vertikal, uavhengig av vertikal eller horisontal versjon av selve avgasserdelen. Ved horisontalt orientert avgasser vil kontrollseparatoren bli bygget sammen med avgasseren som et stort T-stykke. Ved vertikal avgasser vil kontrollseparatoren typisk være montert på siden av selve avgasseren eller internt integrert i selve avgasseren.

Kontrollseparatorens ytre skall har fortrinnsvis sirkulært tverrsnitt, slik som vist, men kan eventuelt ha annen form. Skallet kan hensiktsmessig ha samme diameter som avgasserkappen 2, da dette medfører at avgasserkappen og kontrollseparatoren

kan utføres som et T-stykke med like rørdiametere, hvor skallet monteres direkte på avgasserkappen, uten noen mellomliggende overgangsdel.

Separatorens lengde/høyde og diameter vil avhenge av dimensjonene på separatorens innvendige komponenter, oppholdstiden for væske i separatoren, begrensninger på maksimal gasshastighet og evnen til å takle dynamiske nivåsvingninger.

5

10

15

20

25

30

35

Et innløpsrør 29 for tilførsel av gass og medrevet væske til separatoren 25 er ved sin nedre ende forbundet med utløpsrøret 14 fra avgasserdelen, og rager et stykke oppover inne i beholderen 26. Innløpsrøret er ved sin øvre ende koplet til et typisk innløpselement 30 som virker som en momentbryter som reduserer hastigheten, momentet og innløpsimpulsen til den tilførte fødestrøm (gass og væske). Energien i fødestrømmen reduseres dermed en slik måte at separasjon av væske fra gassfasen optimaliseres, og at væsken dessuten hindres i å sprute direkte mot gassutløpet 28.

Innløpselementet 30 kan være av en konvensjonell utførelse som vil være kjent for en fagmann på området, og som derfor ikke er nærmere beskrevet.

Væske som fraskilles i beholderen 26, separeres i hovedsaken gravimetrisk, og samler seg i den nedre del av beholderen. Væsken er på fig. 2 vist å ha et nivå 31. Beholderen er videre vist å være forsynt med to stusser 32 for nivåmåling. Nivået kan måles ved hjelp av f.eks. differansetrykkmåling eller et annet måleprinsipp, ved benyttelse av et utvendig, vertikalt målerør eller standrør (ikke vist). Alternativt kan det benyttes andre nivåmåleprinsipper som ikke trenger stussforbindelser, f.eks. induktive, akustiske eller radioaktive metoder.

I den viste utførelse er det ved beholderens 26 øvre ende anordnet en væskefanger(koalescer)- og gassutløpsanordning 33 som har som oppgave å fraskille de minste væskedråpene fra gassen som strømmer mot utløpet 28, og som også vil bidra til å hindre væske i å sprute direkte mot utløpet. Denne anordning kan eksempelvis bestå av standard pallringer, trådduk eller sykloner. Videre er det vist anordnet et dreneringsrør 34 for å lede fraskilt væske fra væskefangeren ned i kontrollseparatorens væskefase.

Den viste væskefanger/gassutløpsanordning 33 trenger ikke å være anordnet for å få kontrollseparatoren til å fungere, men er å foretrekke for å oppnå optimal separatoreffektivitet.

Beholderen 26 er ved sin nedre ende (eventuelt i bunnen) forsynt med en utløpsstuss 35 for drenering av væsken til et passende sted. I forbindelse med utløpsstussen er det også vist å være anordnet en væskeutløpsanordning 36 som hovedsakelig har som oppgave å skape optimale dreneringsegenskaper, blant annet ved å hindre virvelstrøm mot utløpet 35. Kontrollseparatoren vil imidlertid fungere også uten en slik anordning.

Slik det fremgår av fig. 3, er væskeutløpet 35 i den viste utførelse koplet til en dreneringsledning 37 som er forbundet med avgasserdelens 1 utløpsdel 4 på nedstrømssiden av innsnevringen 21, idet innsnevringen frembringer et tilstrekkelig trykkfall til å drenere væske fra kontrollseparatoren til utløpsdelen 4.

På dreneringsledningen 37 er det innkoplet en reguleringsventil 38 som kan styres via en manuell pådragsenhet 39 for innstilling av en passende, ønsket dreneringshastighet, slik som nærmere omtalt nedenfor i forbindelse med innretningens styresystem.

5

10

15

20

25

30

35

Slik som videre vist på fig. 3, er det i gassutløpet 28 fra beholderen 26 innkoplet en ventil 40 med en manøverenhet 41 for innstilling av den avgitte eller avtappede gassmenge fra separatoren 25.

Slik som foran nevnt, kontrollerer kontrollseparatoren 25 avgasserdelens driftspunkt i samvirke med innretningens styresystem. Dette skjer ved at man ved hjelp av en indirekte metode, ved hjelp av nivåmåling, kontrollerer det nevnte driftspunkt. I den viste utførelse omfatter styresystemet i det vesentlige en nivågiver 42 som er koplet til stussene 32, og som angir nivået av fraskilt væske i beholderen 26, og en nivåstyreenhet 43 som er koplet til nivågiveren 42 og til ventilens 40 manøverenhet 41, og som styrer nivået av væske i beholderen i samvirke med avtappingsventilen 40.

Det optimale driftspunkt for avgasserdelen vil være når væsken er tilnærmet fri for gass i avgasserens utløpsdel 4, og gassen er tilnærmet fri for væske i utløpsrøret 14. Ved dette driftspunkt vil medrevet væske i gassfasen øke betraktelig dersom man prøver å trekke ut mer gass. Opprettholdelse av dette driftspunkt krever et effektivt styresystem. Kontrollseparatoren vil sammen med det viste styresystem tillate en gitt maksimal mengde væske i gassfasen fra avgasserdelen, og vil sørge for at denne lille væskeandel blir separert fra gassen før den slippes ut av separatoren. Ved hjelp av denne metode vil man faktisk oppnå to tilnærmet rene faser av gass og væske.

Som nevnt, innstilles dreneringshastigheten for væske fra kontrollseparatoren ved hjelp av reguleringsventilen 38. Dreneringshastigheten vil implisitt svare til den tillatte mengde væske medrives som gassfasen fra avgasserdelen. Dreneringshastigheten kan styres ved hjelp av den manuelle pådragsenhet 39. En mer sofistikert måte vil være å la ventilens åpning være en funksjon av gass- eller væskelast. Dreneringsmengden vil øke med økende last dersom man f.eks. krever en konstant væskefraksjon i gassmengden ut av avgasseren. Det er da naturlig at tillatt dreneringsmengde økes i samme grad. En nedstrømsmengdemåling av enten væsken eller gassen vil via en gitt funksjon kunne gi den riktige ventilåpning.

Nivågiveren 42 som måler væskenivået i beholderen 26, bør være rask og ha en hurtig oppdatering på grunn av avgasserdelens raske dynamiske respons. Nivågiveren gir et signal til nivåstyreenheten 43 som styrer nivået ved hjelp av

avtappingsventilen 40. Ved økende grad av åpning av avtappingsventilen 40 vil en større mengde gass trekkes av fra avgasseren. Følgelig vil en større fraksjon væske bli revet med i gasstrømmen fra avgasseren. I nærheten av optimalpunktet hvor tilnærmet all gass er separert fra væsken i avgasseren, vil man meget lett få en større væskemedrivning ved ytterligere åpning av avtappingsventilen 40. Dette kommer av at gasskjernen i avgasseren er tynnere jo nærmere optimalpunktet for fullstendig separasjon man ligger, og avstanden mellom gass/væske-grenseflaten 22 og inngangsslissene 13 er minst. Ved liten avstand mellom grenseflate og slisser oppstår det meget lett en massiv medrivningssituasjon dersom gassavtappingen økes ytterligere.

Ved et stabilt nivå i kontrollseparatoren vil medrevet væskemengde i gassfasen fra avgasseren være konstant og lik den maksimalt tillatte, medrevne væskemengde som er gitt av reguleringsventilen 38.

Nivåstyreenheten 43 vil hele tiden sørge for at medrevet væskemengde i gassfasen fra avgasseren vil være tilnærmet konstant.

10

15

<u>Patentkrav</u>

1. Innretning for separasjon av et fluid som strømmer gjennom en rørledning, i en lett fraksjon og en tyngre fraksjon i hvilken fluidstrømmen settes i rotasjon slik at den separeres i en sentral sone (6) som i hovedsaken inneholder den lette fraksjon, og en ytre, ringformet sone (7) som i hovedsaken inneholder den tyngre fraksjon, og fra hvilken fluidet i den sentrale sone og fluidet i den ytre sone avgis via respektive utløpsanordninger (12-14 hhv. 4),

karakterisert ved at den omfatter

5

10

15

20

25

30

en i hovedsaken rørformet kappe (2) som er innrettet til å utgjøre et avsnitt av selve rørledningen, idet et spinnelement (5) for rotasjon av fluidstrømmen er beliggende ved kappens (2) oppstrømsende, og utløpsanordningen for den sentrale sone omfatter et nedstrøms av spinnelementet (5) anordnet avløpselement (12) med inngangsåpninger (13) for avløp av den lette fraksjon og eventuelt medrevet tyngre fraksjon fra den sentrale sone (6),

en kontrollseparator (25) som er koplet til avløpselementet (12) og er innrettet til å fraskille medrevet tyngre fraksjon fra den lette fraksjon, idet separatoren (25) er forsynt med et utløp (35) for fraskilt, tyngre fraksjon, og et utløp (28) for den lette fraksjon, og

et styresystem omfattende en nivågiver (42) for angivelse av nivået av fraskilt, tyngre fraksjon i separatoren (25), og en nivåstyreenhet (43) som er koplet til nivågiveren (42) og til en avtappingsventil (40, 41) i separatorens utløp (28) for den lette fraksjon, og som i samvirke med ventilen sørger for at den fraskilte, tyngre fraksjon i separatoren (25) holdes på et konstant nivå (31) som svarer til den maksimalt tillatte, medrevne mengde av den tyngre fraksjon i den lette fraksjon.

- 2. Innretning i følge krav 1,
- k a r a k t e r i s e r t v e d at det i kappen (2) oppstrøms av spinnelementet (5) er anordnet et ledelegeme (10) som er utformet for å lede det tilførte fluid (F) i en ringformet, aksial strøm mot spinnelementet (5), og at utløpsanordningen (4) for den tyngre fraksjon er innrettet til å lede denne fraksjon ut av kappen (2) i kappens aksialretning.
 - 3. Innretning ifølge krav 1 eller 2,
- k arakterisert ved at avløpselementet omfatter et rør (12) som løper aksialt i kappen (2) og er forsynt med inngangsåpninger i form av et antall slisser (13) som er anordnet i et område av røret (12) oppstrøms av et i kappen (2) anordnet reflektorelement (15) for den lette fraksjon.

4. Innretning ifølge ett av kravene 1-3,

k a r a k t e r i s e r t v e d at et antispinnelement (16) for den tyngre fraksjon i den ytre sone (7) er anordnet oppstrøms av utløpsanordningen (4) for den tyngre fraksjon.

- 5. Innretning ifølge krav 3 og 4,
- k a r a k t e r i s e r t v e d at spinnelementet (5) og antispinnelementet (16) omfatter respektive kjernelegemer (8 hhv.17) for understøttelse av bestanddelene i kappen (2), og at avløpsrøret (12) ved sin oppstrømsende er forbundet med spinnelementets (5) kjernelegeme (8) og ved sin nedstrømsende strekker seg gjennom antispinnelementets (16) kjernelegeme (17) og går over i en utløpsdel (14) som er ført sideveis ut gjennom kappen (2).
- 6. Innretning ifølge ett av de foregående krav, hvor den lette fraksjon er gass/damp og den tyngre fraksjon er en væske,

k a r a k t e r i s e r t v e d at kontrollseparatoren (25) omfatter en vertikalt orientert beholder (26) som ved sin nedre ende er forbundet med det i kappen (2) anordnede avløpselement (12), og som ved sin øvre ende har et utløp (28) for gass, idet avløpselementet (12) er forbundet med den nedre ende av et innløpsrør (29) som leder til en væskefanger- og gassutløpsanordning (30).

7. Innretning ifølge krav 6,

k a r a k t e r i s e r t v e d at kontrollseparatorens (25) væskeutløp (35) via av en dreneringsledning (37) er forbundet med kappens (2) utløpsanordning (4) på nedstrømssiden av en i kappen (2) anordet strømningsrestriksjon (21).

8. Innretning ifølge krav 7.

k a r a k t e r i s e r t v e d at dreneringsledningen (37) er forsynt med en reguleringsventil (38) for innstilling av dreneringshastigheten.

10

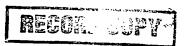
15

20

Sammendrag

En innretning for separasjon av en fluidstrøm som strømmer gjennom en rørledning, i en lett fraksjon og en tyngre fraksjon, i hvilken fluidstrømmen settes i rotasjon slik at den separeres i en sentral sone (6) som i hovedsaken inneholder den lette fraksjon, og en ytre, ringformet sone (7) som i hovedsaken inneholder den tyngre fraksjon, og fra hvilken fluidet i den sentrale sone og fluidet i den ytre avgis via respektive utløpsanordninger (12-14 hhv. 4). Innretningen omfatter en i hovedsaken rørformet kappe (2) som er innrettet til å utgjøre et avsnitt av selve rørledningen, idet et spinnelement (5) for rotasjon av fluidstrømmen er beliggende ved kappens (2) oppstrømsende, og utløpsanordningen for den sentrale sone omfatter et nedstrøms av spinnelementet (5) anordet utløpselement (12) med inngangsåpninger (13) for avløp av den lette fraksjon og eventuelt medrevet tyngre fraksjon fra den sentrale sone (6). Videre omfatter innretningen en kontrollseparator (25) som er koplet til avløpselementet (12) og er innrettet til å fraskille medrevet, tyngre fraksjon fra den lette fraksjon, og et styresystem omfattende en nivågiver (42) for angivelse av nivået av fraskilt, tyngre fraksjon i separatoren, og en nivåstyreenhet (43) som er koplet til nivågiveren og til en avtappingsventil (40, 41) i et separatorutløp (28) for den lette fraksjon, idet nivåstyreenheten i samvirke med ventilen sørger for at den fraskilte, tyngre fraksjon i separatoren (25) holdes på et konstant nivå som svarer til den maksimalt tillatte, medrevne mengde av den tyngre fraksjon i den lette fraksjon.

(Fig. 1)

16880,-

INT00218D

1/4

PCT REQUEST

Original (for SUBMISSION) - printed on 18.07.2000 03:22:04 PM

0 .	F r receiving Office us nly	DOTA(O A A 7 A A A 7 A
0-1	International Application No.	PCT/NO 0 0 7 0 0 2 4 4
0-2	International Filing Date	20 JULI 2000 (20.07.00)
0-3	Name of receiving Office and *PCT International Application*	PATENTSTYRET Byyer for det inclusivem PCT International application
	Form - PCT/RO/101 PCT Request	
0-4 0-4-1	Prepared using	PCT-EASY Version 2.90 (updated 10.05.2000)
0-5	Petition The undersigned requests that the present international application be processed according to the Patent Cooperation Treaty	
0-6	Receiving Office (specified by the applicant)	Norwegian Patent Office (RO/NO)
0-7	Applicant's or agent's file reference	INT00218D
T	Title of invention	SYSTEM FOR CONTROLLING A MARINE SEISMIC ARRAY
11	Applicant	
II-1	This person is:	applicant only
11-2	Applicant for	all designated States except US
11-4	Name	PETROLEUM GEO-SERVICES AS
11-5	Address:	Strandveien 4
		N-1324 Lysaker
		Norway
II-6	State of nationality	мо
11-7	State of residence	ио
III-1	Applicant and/or inventor	
III-1-1	This person is:	applicant and inventor
III-1-2	Applicant for	US only
111-1-4	Name (LAST, First)	SEMB, Ole, Fredrik
III-1-5	Address:	Langgaten 27
		N-3080 Holmestrand
		Norway
III-1-6	State of nationality	NO
III-1-7	State of residence	ио

2/4

PCT REQUEST

INT00218D

Original (for SUBMISSION) - printed on 18.07.2000 03:22:04 PM

IV-1	Agent r c mm n representativ ; or address f r correspond nce	
	The person identified below is hereby/has been appointed to act on behalf of the applicant(s) before the competent International Authorities as:	agent
IV-1-1	Name	ABC-PATENT, SIVILING. ROLF CHR. B. LARSEN A.S
IV-1-2	Address:	Brynsveien 5 N-0667 Oslo Norway
IV-1-3	Telephone No.	+ 47 22 07 19 50
IV-1-4	Facsimile No.	+ 47 22 07 19 55
IV-1-5	e-mail	abc-patent@abc-patent.no
V	Designation of States	
V-1	Regional Patent (other kinds of protection or treatment, if any, are specified between parentheses after the designation(s) concerned)	AP: GH GM KE LS MW MZ SD SL SZ TZ UG ZW and any other State which is a Contracting State of the Harare Protocol and of the PCT EA: AM AZ BY KG KZ MD RU TJ TM and any other State which is a Contracting State of the Eurasian Patent Convention and of the PCT EP: AT BE CH&LI CY DE DK ES FI FR GB GR IE IT LU MC NL PT SE and any other State which is a Contracting State of the European Patent Convention and of the PCT OA: BF BJ CF CG CI CM GA GN GW ML MR NE
		SN TD TG and any other State which is a member State of OAPI and a Contracting
		State of the PCT
V-2	National Patent (other kinds of protection or treatment, if any, are specified between parentheses	AE AG AL AM AT AU AZ BA BB BG BR BY BZ CA CH&LI CN CR CU CZ DE DK DM DZ EE ES
	after the designation(s) concerned)	FI GB GD GE GH GM HR HU ID IL IN IS JP
		KE KG KP KR KZ LC LK LR LS LT LU LV MA
		MD MG MK MN MW MX MZ NO NZ PL PT RO RU
		SD SE SG SI SK SL TJ TM TR TT TZ UA UG US UZ VN YU ZA ZW
		05 02 VR 10 2A 2N

PCT REQUEST

Original (for SUBMISSION) - printed on 18.07.2000 03:22:04 PM

INT00218D

-
<u></u>
s) attached
/- *
s) attached

4/4

PCT REQUEST

Original (for SUBMISSION) - printed on 18.07.2000 03:22:04 PM

INT00218D

IX-1	Signatur f applicant r agent	Dastan
IX-1-1	Name	ABC-PATENT, SIVILING. ROLF CHR. B. LARSEN A.S
IX-1-2	Name of signatory	Dag Thrane
IX-1-3	Capacity	Patent agent

FOR RECEIVING OFFICE USE ONLY

10-1	Date of actual receipt of the purported international application	2 O JULI 2000	(20.07.00)
10-2	Drawings:		
10-2-1	Received		
10-2-2	Not received	Received	
10-3	Corrected date of actual receipt due to later but timely received papers or drawings completing the purported international application		
10-4	Date of timely receipt of the required corrections under PCT Article 11(2)		
10-5	International Searching Authority	ISA/SE	
10-6	Transmittal of search copy delayed until search fee is paid		

FOR INTERNATIONAL BUREAU USE ONLY

			2_		-	_~		
11-1	Date of receipt of the record copy by the International Bureau	1 1 SEP 2000		1	1.	US	9. UU	

20

25

30

35

1

SYSTEM FOR STYRING AV SEISMISKE SLEP

Denne oppfinnelsen angår et system og en fremgangsmåte for styring av seismiske slep omfattende minst én deflektor koblet én side av et slepefartøy via minst én vaier, lead-in eller lignende, der deflektoren er plassert i en posisjon med en avstand perpendikulært på slepefartøyets bevegelses-retning, hvilket slepefartøy er utstyrt med et navigasjonssystem for måling av fartøyets posisjon.

Ved seismiske undersøkelser til havs anvendes oftest et
antall seismiske kabler slept etter er fartøy. Undersøkelsen av de geologiske formasjonene i havbunnen foretas
ved at en eller flere akustiske kilder sender lydbølger ned
i havbunnen der de reflekteres ved overgangene mellom
forskjellige typer formasjoner. De reflekterte signalene
mottas av sensorer plassert i de seismiske kablene.
Kabelslepet trekkes langs en valgt bane for å utføre
undersøkelsen i et gitt område. Fartøyets og det seismiske
slepets bevegelser må styres nøyaktig for å sikre dekning av
de ønskede områdene.

Nøyaktig styring av fartøyets og slepets posisjoner blir særlig viktig når samme refleksjonspunkt skal undersøkes flere ganger, for derved å forbedre målingene. Dette kan gjøres ved å kontrollere tiden mellom de utsendte akustiske signalene i forhold til avstanden mellom sensorene langs hver kabel og fartøyets hastighet slik at neste signal reflekteres fra refleksjonspunktet opp mot en i fartsretningen senere sensor i langs samme kabel.

For å sikre nøyaktige målinger har det vært vanlig å overvåke fartøyets posisjon, ved hjelp av eksisterende navigasjons-systemer, for å korrigere denne. Det har imidlertid vist seg at det har vært vanskelig å oppnå tilstrekkelig god nøyaktighet, blant annet på grunn av fartøyenes størrelse og store treghet. Forskjellige systemer har også vært brukt for å kompensere for feil, for eksempel ved hjelp av signalbehandling, oversampling eller ved å styre deflektorene som trekker de seismiske kablene sideveis ut fra fartøyet, noe som øker kompleksiteten til systemet, blant annet ved at styrings-signaler og kraft må overføres fra fartøyet ut til deflektorene.

10

20

25

30

35

US-patent 4.781.140 omhandler et system for å kompensere for et fartøys orientering i forhold til fartsretningen. De seismiske kablene er koblet på stive bjelker hvis orientering i forhold til fartøyets endres ved 5 hjelp av vaiere når fartøyet for eksempel må rettes mot vinden eller strømmen. Det gir imidlertid ingen mulighet for å kompensere for avvik i fartøyets posisjon i forhold til planlagt kurs.

Den foreliggende oppfinnelsen har til formål å tilveiebringe et enkelt system for bruk av eksisterende navigasjons-systemer for å kompensere for drift og bevegelser i fartøyet i forhold til en planlagt kurs, uten å stille store krav til fartøyets manøvrerings-systemer og til systemene for behandling av de seismiske dataene. også et formål med oppfinnelsen å tilveiebringe et system 15 som anvender enkelt og kommersielt tilgjengelig utstyr plassert på fartøyet.

Det er ytterligere et formål med oppfinnelsen å tilveiebringe et system og en fremgangsmåte som gjør det mulig å holde de seismiske kablene i en rettlinjet bevegelse selv om slepefartøyet må foreta manøvrer som avviker fra den fastsatte retningen innenfor visse grenser.

Disse formålene er oppnådd ved hjelp av et system og en fremgangsmåte slik som angitt i de vedlagt selvstendige kravene.

Oppfinnelsen vil bli nærmere beskrevet nedenfor under henvisning til de vedlagte tegningene, som illustrerer oppfinnelsen ved bruk av eksempler.

- illustrerer bevegelsene til et seismisk Figur 1 undersøkelsesfartøy ifølge den kjente teknikk.
- illustrerer bevegelsene til et seismisk Figur 2 undersøkelsesfartøy ifølge oppfinnelsen.

Figur 1 illustrerer hvordan et seismisk undersøkelsesfartøy 1 ifølge den kjente teknikk kan bevege seg under påvirkning av forskjellige vind-, og strømforhold. Fartøyet 1 er koblet til et seismisk slep 2,3,4,8 omfattende slepekabler 2,8 og deflektorer 3 som spenner ut slepet sideveis i forhold til sleperetningen, og seismiske kabler 4 omfattende sensorer, så som hydrofoner. I tillegg omfatter

ABC180700INT00219D

10

20

25

30

35

slepet seismiske kilder 5, som her er koblet direkte på fartøyet 1.

I figur 1 skal fartøyet følge en forutbestemt kurs 6, men på grunn av vind- og strømforhold vil den reelle bevegelsen 7 avvike fra dette. Styrings-systemet som kompenserer for avvikene vil normalt gi en oscillerende bevegelse omkring den fastsatte kursen, noe som illustreres ved fartøyets posisjoner A, B og C i figuren. Det seismiske slepet, som er koblet til fartøyet med slepekabler, lead-ins eller lignende 2,8 som har fast lengde, vil følge fartøyets bevegelser.

I figur 2 er fartøyet 1 forsynt med innretninger som endrer slepekablenes lengde som respons på endringer i fartøyets posisjon i forhold til den fastsatte kursen 6. 15 Disse innretningene kan være hvilket som helst tilgjengelig utstyr, såsom vinsjer, og vil ikke bli beskrevet nærmere her. Et eksempel på en aktuell vinsj er Scancontrol 2000 systemet fra Scandinavian Control Systems AS, Norge, som hovedsakelig er beregnet for bruk på fisketråler. I enkelte tilfelle vil allerede eksisterende vinsjer for innhenting og utlegging av slepekabeler, lead-ins o.l. brukes, når disse er egnet til å kobles til et styrings-system.

Fartøyet 1 er på vanlig måte utstyrt med navigasjonssystemer, for eksempel GPS (Global Positioning System), som måler avviket i forhold til den fastsatte kursen, og som kan brukes for a kompensere for avvik i fartøyets bevegelser. Siden det er vesentlig letter og raskere å trekke inn eller slippe ut slepevaieren enn det er å justere fartøyets posisjon kan slepets posisjon endres raskere enn fartøyets. Dermed kan det seismiske slepet, representert ved deflektorene 3 i posisjonene B og C, holde en mer stabil kurs enn selve slepefartøyet 1.

I posisjon B i figur 2 ligger fartøyet 1 til venstre for den forhåndsvalgt kursen. For å kompensere for dette er slepekabelen 2 forkortet, slik at den venstre deflektoren 3 kommer nærmere fartøyet. På tilsvarende måte er den høyre slepekabelen 2 forlenget, slik at den høyre deflektoren 3 får en større avstand til fartøyet 1.

I posisjon C i figur 2 ligger fartøyet på høyre side av

15

20

25

30

35

den forutbestemte banen, og slepekablene er kompensert ved å gjøre den høyre kabelen kortere og den venstre kabelen lengre.

For nøyaktig kontroll av det seismiske slepets posisjon kan fartøyet være forsynt med innretninger for å måle posisjonene til en eller flere av slepets deler, for eksempel deflektorene, i forhold til fartøyet. Dermed kan et målt avvik i fartøyets posisjon kompenseres direkte ved å slippe ut eller trekke inn tilstrekkelig mengde kabel inntil deflektoren har riktig posisjon, både globalt og relativt til fartøyet.

Alternativt kan den lengden med kabel som slippes ut eller trekkes inn justeres som funksjon av vinkelen θ til en linje mellom fartøyet og deflektoren og den forutbestemte fartsretningen og fartøyets avvik fra forutbestemt posisjon.

Ved avvik perpendikulært på den forutbestemte kursen kan utlagt kabellengde reguleres med $\Delta k = \frac{a_\perp}{\sin \theta}$, der Δk er endring i kabellengden og a_\perp er det målte avviket på tvers av bevegelsesretningen.

Dersom fartøyets posisjon avviker i bevegelsesretningen, for eksempel på grunn av endringer i hastighet, kan dette kompenseres på samme måte i henhold til $\Delta k = \frac{a_{\parallel}}{\cos \theta}$, der a_{\parallel} er avviket parallelt med forutbestemt kurs. Fortrinnsvis gjøres denne kompensasjonen samtidig med alle kabler, lead-ins o.l. som er koblet til systemet. Dette kan selvsagt også gjøres i kombinasjon med kompensasjon for det transversale avviket a_{\perp} .

I praksis vil disse enkle modellene måtte justeres med tanke på slepemotstanden i det aktuelle seismiske slepet.

Som det fremgår av figur 2 vil kompensasjonen for det transversale avviket føre til en relativ forskyvning av deflektorene i fartsretningen, noe som gir endrer de seismiske kabelens innbyrdes posisjoner. Dersom dette danner et problem ved datainnsamlingen kan denne endringen kompenseres på andre måter, for eksempel ved å regulere lengden på de utlagte seismiske kablene, eller ved bruk av aktive deflektorer som øker løfteevnen slik at variasjonen i den utlagte kabellengden blir mindre mens deflektorens løftekrav anvendes for å holde en jevnere posisjon i forhold

30

til slepefartøyet i fartretningen. Et eksempel på en slik aktiv deflektor er for eksempel vist i internasjonal patentsøknad nr. PCT/NO97/00302.

For økt nøyaktighet kan i tillegg fartøyets hiv-, rulle- og stampebevegelse måles og kompenseres for ifølge oppfinnelsen.

I den foretrukne utførelsen av oppfinnelsen omfatter systemet en deflektor på hver side av fartøyet, der justeringen i det minste omfatter slepekablene til deflektorene, men kan også omfatte de øvrige vaierne, 10 kablene, eller lead-ins 8 som i den viste utførelsen strekker seg til hver seismisk kabel 4. Dette vil også gi en mulighet for å justere de seismiske kablenes posisjon i fartsretningen for å kompensere for forskyvningen som ellers ville følge av lengdeendringen på slepekabelen 2 til 15 deflektoren 3. Figurene viser slep der de seismiske kablene 4 er forbundet med hverandre og med deflektorene med kabler 9 som derved gir den ønskede avstanden mellom Det er selvsagt mulig å dele opp slepet i flere deler, hver tilordnet én eller deflektorer, og der 20 posisjonen til hver av disse delene kan justeres for å holde det seismiske slepet i en fastlagt kurs.

Selv om figurene viser et symmetrisk slep er det selvsagt mulig å anvende oppfinnelsen ved asymmetriske slep, for eksempel i tilfeller der flere fartøyer sammen danner et seismisk slep. En løsning der hele slepet trekkes på den ene siden av fartøyet kan også tenkes, for eksempel ved undersøkelser nær land, der fartøyet må holdes på en viss avstand fra land.

Selv om oppfinnelsen her først og fremst er beskrevet som et middel for å kompensere for drift i forhold til en forutbestemt kurs er det klart at den også kan anvendes for å holde det seismiske slepe langs en fastsatt bane mens fartøyet for eksempel manøvrerer unna hindringer. eksempel kan det anvendes i elveløp der den farbare ruten 35 ikke nødvendigvis er rett.

Patentkrav

1. System for styring av seismiske slep omfattende minst én deflektor koblet via én side av et slepefartøy via minst én vaier, lead-in eller lignende, der deflektoren er plassert i en posisjon med en avstand perpendikulært på slepefartøyets bevegelsesretning, hvilket slepefartøy er utstyrt med et navigasjons-system for måling av fartøyets posisjon,

k a r a k t e r i s e r t v e d at fartøyet omfatter beregningsmidler for på bakgrunn av slepefartøyets posisjon beregning av avvik i fartøyets bevegelse i forhold til en forutbestemt fremdrift.

at vaieren er koblet til slepefartøyet via kontrollorganer, for eksempel en vinsj, innrettet til å variere vaierlengden fra slepefartøyet til deflektoren,

at kontroll-organene er koblet til beregningsmidlene for justering av vaierens lengde på bakgrunn av nevnte avvik i slepefartøyets posisjon, for derved å motvirke tilsvarende avvik i deflektorens bevegelse.

- 2. System ifølge krav 1,
 k a r a k t e r i s e r t v e d at et avvik i
 slepefartøyets posisjon perpendikulært på fartøyets
 bevegelsesretning kompenseres ved kontrollorganet med en
 justering i utlagt vaierlengde tilsvarende avviket dividert
 med sinus til vinkelen mellom en linje fra kontrollorganet
 til deflektoren og slepefartøyets planlagte
 bevegelsesretning.
- 3. System ifølge krav 1 eller 2, k a r a k t e r i s e r t v e d at avvik i slepefartøyets posisjon i bevegelsesretningen i forhold til planlagt fremdrift kompenseres med justering av utlagt vaierlengde tilsvarende avviket dividert med cosinus til vinkelen mellom en linje fra kontrollorganene til deflektoren og slepefartøyets planlagte bevegelsesretning.

- 4. System ifølge krav 1, k a r a k t e r i s e r t v e d at slepefartøyet omfatter midler for måling av deflektorens relative posisjon i forhold til fartøyet, og at kompensasjonen omfatter styring deflektorens globale posisjon på bakgrunn av slepefartøyets posisjon og deflektorens relative posisjon i forhold til denne.
- 5. System ifølge et av de foregående krav, k a r a k t e r i s e r t v e d at det også omfatter i og for seg kjente midler for måling av avvik i slepefartøyets orientering, for eksempel roll, pitch og stamping, og at kontrollorganene dessuten er innrettet til å kompensere for disse bevegelsene.
- 6. System ifølge et av de foregående krav,
 k a r a k t e r i s e r t v e d at det omfatter én
 deflektor på hver side i forhold til slepefartøyets
 bevegelsesretning, hvilke deflektorer er koblet til hvert
 sitt kontrollorgan, og der det seismiske slepet er spent ut
 mellom deflektorene.
- 7. System ifølge et av de foregående krav, karakter i sert ved at det omfatter midler for justering av deflektorens løfteevne for justering av deflektorens posisjon.
- 8. Fremgangsmåte for styring av seismiske slep omfattende minst én deflektor koblet til én side av et slepefartøy via minst én vaier, lead-in eller lignende, der deflektoren er plassert ved en relativ posisjon med en avstand perpendikulært på slepefartøyets bevegelsesretning, hvilket slepefartøy er utstyrt med et navigasjons-system for i det vesentlige kontinuerlig måling av fartøyets posisjon, k a r a k t e r i s e r t v e d beregning av avvik slepefartøyets bevegelse på bakgrunn av en forutbestemt fremdrift og fartøyets målte posisjoner,

variasjon i vaierlengden fra slepefartøyet til hver deflektor på bakgrunn av målte avvik i slepefartøyets

bevegelse, for derved å motvirke tilsvarende avvik i deflektorens bevegelse.

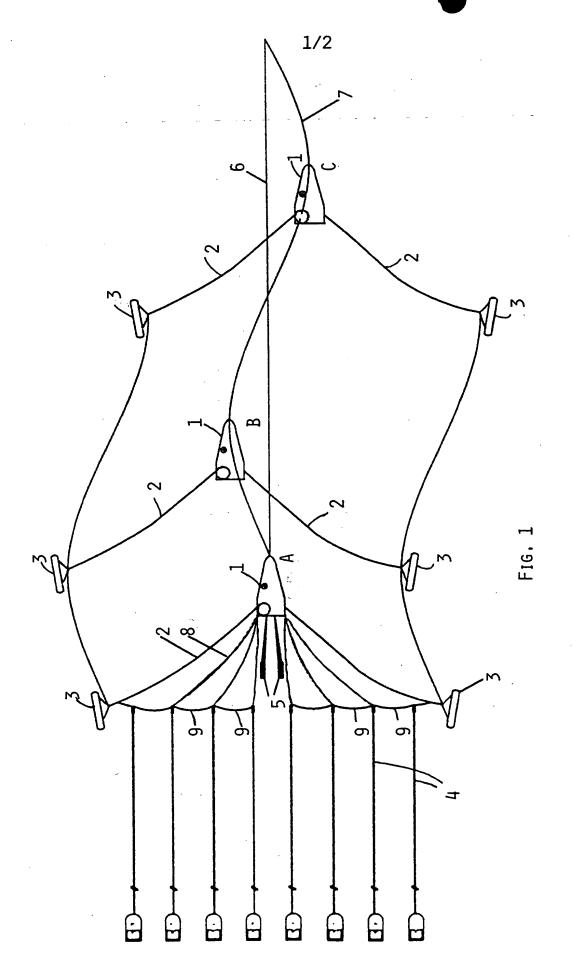
- 9. Fremgangsmåte ifølge krav 8, k a r a k t e r i s e r t v e d at kompensasjon av avvik i slepefartøyets bevegelse perpendikulært på fartøyets bevegelsesretning foretas ved variasjon i utlagt vaierlengde tilsvarende avviket dividert med sinus til vinkelen mellom en linje fra kontrollorganene til deflektoren og slepefartøyets planlagte bevegelsesretning.
- 10. Fremgangsmåte ifølge krav 8 eller 9, k a r a k t e r i s e r t v e d at kompensasjon av avvik slepefartøyets posisjon i bevegelsesretningen i forhold til planlagt fremdrift foretas ved justering av utlagt vaierlengde tilsvarende avviket dividert med cosinus til vinkelen mellom en linje fra kontrollorganene til deflektoren og slepefartøyets planlagte bevegelsesretning.
- 11. Fremgangsmåte ifølge krav 8, k a r a k t e r i s e r t v e d at måling av deflektorenes posisjon relativt til slepefartøyet, og at styring deflektorenes globale posisjon i henhold til ønsket fremdrift basert på måling fartøyets globale posisjon og deflektorenes relative posisjon i forhold til dette.
- 12. Fremgangsmåte ifølge et av de foregående krav 8-11, k a r a k t e r i s e r t v e d måling av avvik i slepefartøyets orientering, for eksempel roll, pitch og stamping, og kompensasjon for disse bevegelsene ved variasjon i utlagt vaierlengde.
- 13. Fremgangsmåte ifølge et av kravene 8-12, k a r a k t e r i s e r t v e d justering av deflektorens løfteevne for justering av deflektorens posisjon.

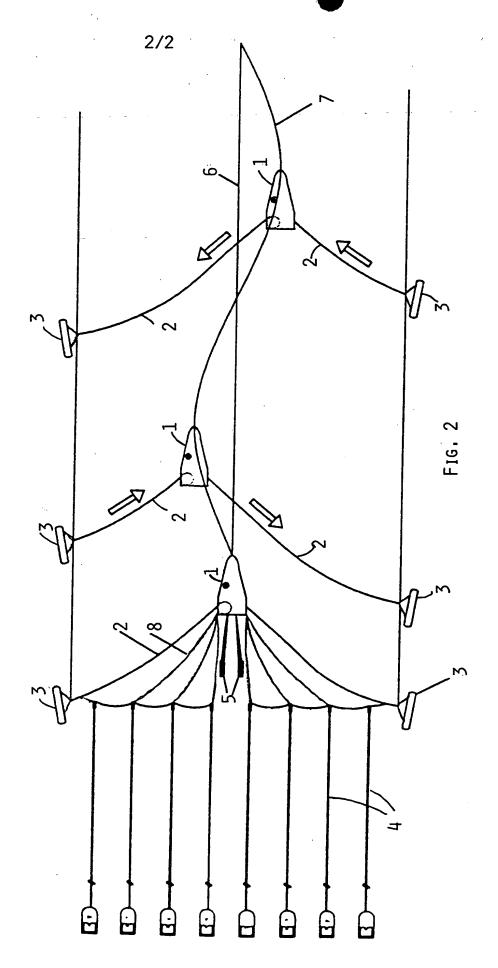
Sammendrag

System for styring av seismiske slep omfattende minst én deflektor koblet via én side av et slepefartøy via minst én vaier, lead-in eller lignende, der deflektoren er plassert i en posisjon med en avstand perpendikulært på slepefartøyets bevegelsesretning, hvilket slepefartøy er utstyrt med et navigasjons-system for måling av fartøyets posisjon.

Fartøyet omfatter beregningsmidler for på bakgrunn av slepefartøyets posisjon beregning av avvik i fartøyets bevegelse i forhold til en forutbestemt fremdrift. Vaieren er koblet til slepefartøyet via kontrollorganer, for eksempel en vinsj, innrettet til å variere vaierlengden fra slepefartøyet til deflektoren. Kontrollorganene er koblet til beregningsmidlene for justering av vaierens lengde på bakgrunn av nevnte avvik i slepefartøyets posisjon, for derved å motvirke tilsvarende avvik i deflektorens bevegelse.

(Fig. 1)

PCT

CHAPTER II

DEMAND

under Article 31 of the Patent Cooperation Treaty: The undersigned requests that the international application specified below be the subject of international preliminary examination according to the Patent Cooperation Treaty and hereby elects all eligible States (except where otherwise indicated).

Identification of IPEA				
TOOMINGATION OF ITEA		Date of receipt of I	DEMAND	
Box No. I IDENTIFICATION OF	THE INTERNATIONA	L APPLICATION	Applicant's or agent's file reference 77229-BF	
International application No. PCT/NO00/00224	International filing da 27 June 20	te (day/month/year) 00(27.06.00)	(Earliest) Priority date (dm/mart)	
Title of invention An apparatus for se phase and a liquid			, especially into a ga	
Box No. II APPLICANT(S)				
Name and address: (Family name followed by The address must include p	given name; for a legal entity, postal code and name of country,	full official designation.	Telephone No.:	
Den norske stats ol N-4035 Stavanger Norway			+47 51 99 00 00 Facsimile No.: +47 51 99 36 54 Teleprinter No.:	
State (that is, country) of nationality:				
lame and address: (Family name followed by g	No rwa y iven name; for a legal entity, ful	State (that is, country	norway Morway Advess must include postal code and name of country.)	
	iven name; for a legal entity, ful		Norway	
lame and address: (Family name followed by 8 Høydal, Jan Johan Thorsensgt. 44 4010 Stavanger Norway ate (that is, country) of nationality:	iven name; for a legal entity, ful		Norway Adress must include postal code and name of country.) of residence:	
lame and address: (Family name followed by g Høydal, Jan Johan Thorsensgt. 44 4010 Stavanger Norway ate (that is, country) of nationality:	iven name; for a legal entity, ful	I official designation. The ad	Norway Adress must include postal code and name of country.) of residence:	
lame and address: (Family name followed by g Høydal, Jan Johan Thorsensgt. 44 4010 Stavanger Norway ate (that is, country) of nationality:	iven name; for a legal entity, ful	I official designation. The ad	Norway Adress must include postal code and name of country.) of residence:	
lame and address: (Family name followed by g Høydal, Jan Johan Thorsensgt. 44 4010 Stavanger Norway ate (that is, country) of nationality:	iven name; for a legal entity, full ven name; for a legal entity, full	I official designation. The ad	Morway Advess must include postal code and name of country.) of residence: Norway tress must include postal code and name of country.)	

See Notes to the demand form

Sheet No 2.	International application No.		
Box No. III AGENT OR COMMON REPRESENTATIVE; OR ADDRESS FOR CO	PCT/NO00/00224		
The following person is	DRRESPONDENCE		
La semi la common représentative			
and has been appointed earlier and represents the applicant(s) also for international pr	eliminary examination		
is hereby appointed and any earlier appointment of (an) agent(s)/common represe	ntative is besst		
	ntative is nereby revoked.		
is hereby appointed, specifically for the procedure before the International Prelim the agent(s)/common representative appointed earlier.	inary Examining Authority, in addition		
Name and address: (Family name followed by given name; for a legal entity, full official designation. The address must include postal code and name of country.)			
The address must include postal code and name of country.)	Telephone No.:		
	+47-23 19 94 00		
Tandbergs Patentkontor AS Boks 7085	Facsimile No.:		
0306 OSLO			
Norway	047-23 19 94 01		
	Teleprinter No.:		
Address for correspondence: Mark this check-box where no agent or common re space above is used instead to indicate a special addr ess to which correspondence	presentative is/has been appointed		
space above is used instead to indicate a special addr ess to which correspondence	should be sent.		
ox No. IV BASIS FOR INTERNATIONAL PRELIMINARY EXAMINATION			
atement concerning amendments:*			
The applicant wishes the international preliminary examination to start on the basis of:			
are international application as originally filed			
the description as originally filed			
as amended under Article 34			
the claims as originally filed			
as amended under Article 19 (together with any accompanying sas amended under Article 34	tatement)		
the drawings as originally filed			
as amended under Article 34			
The applicant wishes any amendment to the claims under Article 19 to be considered.			
The applicant wishes the start of the start	as reversed.		
The applicant wishes the start of the international preliminary examination to be post from the priority date unless the International Preliminary Examining Authority recunder Article 19 or a notice from the applicant that he does not wish to make such an box may be marked only where the time limit under Article 19 has not yet expired.	poned until the expiration of 20 months eives a copy of any amendments made endments (Rule 69.1(d)). This check		
Where no check-hox is marked interest in the state of the			
Where no check-box is marked, international preliminary examination will start on the as originally filed or, where a copy of amendments to the claims under Article 19 and/or ameunder Article 34 are received by the International Preliminary Examining Authority before it or the international preliminary examination report, as so amended.	has begun to draw up a written opinion		
guage for the purposes of international preliminary examination: English			
which is the language of a translation furnished for the purposes of international	general.		
which is the language of publication of the international application			
which is the language of the translation (to be) furnished for the purposes of inte	mational prelimina		
The second of th	manonal preliminary examination.		
No. V ELECTION OF STATES			
No. V ELECTION OF STATES			
No. V ELECTION OF STATES applicant hereby elects all eligible States (that is, all States which have been designated of the control of the c			

	Sheet N	o. 3	International app	lication No.				
D. N. W. GUEGVANGE	PCT/NO00	/00224						
Box No. VI CHECK LIST								
The demand is accompanied by the following el Box No-IV, for the purposes of international p	ements, in the langu	uage referred to in	For InternatiExamining-A	onal Preliminary uthority use only				
translation of international application	: ·	sheets	received	not received				
2. amendments under Article 34	.:	sheets						
copy (or, where required, translation) of amendments under Article 19	:	sheets						
 copy (or, where required, translation) of statement under Article 19 	:	sheets						
5. letter	:	sheets						
6. other (specify)	: ,	sheets						
The demand is also accompanied by the item(s) m	arked below:	-						
1. Separate righted never of the	4		xplaining lack of sign:					
 separate signed power of attorney copy of general power of attorney; 	-	5. nucleotide and or amino acid sequence l computer readable form						
reference number, if any:		6. other (specif	<i>б</i> у):					
Box No. VII SIGNATURE OF APPLICANT,								
Next to each signature, indicate the name of the person signing	and the capacity in whi	ich the person signs (if suc	h capacity is not obvious fi	rom reading the demand).				
	Di to	tentkontor	AS					
	Bjarne Fær							
	nal Preliminary Exa	amining Authority us	se only ————					
Date of actual receipt of DEMAND:								
2. Adjusted date of receipt of demand due to CORRECTIONS under Rule 60.1(b):								
3. The date of receipt of the demand is AF from the priority date and item 4 or 5, t	TER the expiration below, does not app	of 19 months ply.	The applicant informed acco					
4. The date of receipt of the demand is V Rule 80.5.	VITHIN the period	d of 19 months from	the priority date as	extended by virtue of				
5. Although the date of receipt of the dem is EXCUSED pursuant to Rule 82.	and is after the exp	piration of 19 month	s from the priority da	te, the delay in arrival				
F	or International Bu	reau use only						
O 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1								

CHAPTER II

FEE CALCULATION SHEET

Annex to the Demand for international preliminary examination

International application No. PCT/No.	000/00224	For International Prelimina	ary Examining Authority use only
Applicant's or agent's	7229-BF	Date stamp of the IPEA	
Applicant			
Den norske st	ats oljeselskap a.	s et al.	
Calculation of prescribed	fees		
Preliminary examination	n fee	SEK 4 200 P	
2. Handling fee (Applic entitled to a reduction Where the applicant is titled, the amount to b handling fee.)	ants from certain States are of 75% of the handling fee. (or all applicants are) so en- entered at H is 25% of the	EK 1 270 H	
Total of prescribed fees Add the amounts entere and enter total in the TC	i at P and H TAL box	EK 5 470 TOTAL	
Mode of Payment			
authorization to characcount with the IPE			
cheque	revenue si	amps	
postal money order	coupons		
bank draft	other (spec	rify):	
Peposit Account Authoriza	ion (this mode of payment may not be a	wailable at all IPEAs)	
he IPEA/	is hereby authorized to charge the to		Sit account
	(this check-box may be marked only if authorized to charge any deficiency my deposit account.	d by a	
eposit Account Number	Date (day/month/year)	Signature	
PCT/IPEA/AOL (Apper) (I	ly 1998; reprint January 2000)	S.E.iainic	

(19) World Intellectual Property Organization International Bureau

(43) International Publication Date 8 March 2001 (08.03.2001)

PCT

(10) International Publication Number WO 01/16623 A1

(51) International Patent Classification⁷: B63B 21/66

G01V 1/38,

(21) International Application Number: PCT/NO00/00244

(22) International Filing Date: 20 July 2000 (20.07.2000)

(25) Filing Language:

Norwegian

(26) Publication Language:

English

(30) Priority Data:

19993971

17 August 1999 (17.08.1999) NO

(71) Applicant (for all designated States except US): PETRO-LEUM GEO-SERVICES AS [NO/NO]; Strandveien 4, N-1324 Lysaker (NO).

(72) Inventor; and

(75) Inventor/Applicant (for US only): SEMB, Ole, Fredrik [NO/NO]; Langgaten 27, N-3080 Holmestrand (NO).

(74) Agent: ABC-PATENT, SIVILING. ROLF CHR. B. LARSEN A.S; Brynsveien 5, N-0667 Oslo (NO).

(81) Designated States (national): AE, AG, AL, AM, AT, AU, AZ, BA, BB, BG, BR, BY, BZ, CA, CH, CN, CR, CU, CZ, DE, DK, DM, DZ, EE, ES, FI, GB, GD, GE, GH, GM, HR, HU, ID, IL, IN, IS, JP, KE, KG, KP, KR, KZ, LC, LK, LR, LS, LT, LU, LV, MA, MD, MG, MK, MN, MW, MX, MZ, NO, NZ, PL, PT, RO, RU, SD, SE, SG, SI, SK, SL, TJ, TM, TR, TT, TZ, UA, UG, US, UZ, VN, YU, ZA, ZW.

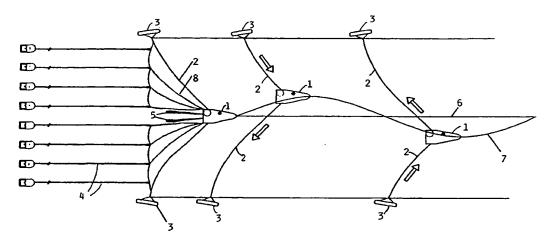
(84) Designated States (regional): ARIPO patent (GH, GM, KE, LS, MW, MZ, SD, SL, SZ, TZ, UG, ZW), Eurasian patent (AM, AZ, BY, KG, KZ, MD, RU, TJ, TM), European patent (AT, BE, CH, CY, DE, DK, ES, FI, FR, GB, GR, IE, IT, LU, MC, NL, PT, SE), OAPI patent (BF, BJ, CF, CG, Cl, CM, GA, GN, GW, ML, MR, NE, SN, TD, TG).

Published:

With international search report.

For two-letter codes and other abbreviations, refer to the "Guidance Notes on Codes and Abbreviations" appearing at the beginning of each regular issue of the PCT Gazette.

(54) Title: SYSTEM FOR CONTROLLING A MARINE SEISMIC ARRAY

(57) Abstract: System for controlling seismic arrays comprising at least one deflector coupled to one side of the towing vessel through at least one wire, lead-in or similar, the detector being positioned at a distance perpendicular to the vessel's direction of movement, the vessel being provided with a navigation system for measuring the position of the vessel. The vessel comprises calculation means for, on the basis of the vessel's position, calculating deviations in vessel's position from a predetermined path. The wire is coupled to the vessel through control organs, e.g. a winch, adapted to vary the wire length from the vessel to the deflector. The control organs are coupled to the calculation means for adjusting the wire length based on the deviations in the position of the towing vessel, thus to avoid corresponding deviations in the movements of the deflector.

NO 01/16623

1

SYSTEM FOR CONTROLLING A MARINE SEISMIC ARRAY

This invention relates to a system and a method for controlling a towed seismic array comprising at least one deflector on one side of a towing vessel coupled through at least one wire, lead-in or similar, the deflector being positioned with a distance perpendicular to the towing vessels direction of movement, the towing vessel being provided with a navigation system for measuring the position of the vessel.

In seismic surveys at sea a number of seismic cables are usually being towed after a vessel. The survey of the geological formations at the sea bottom is performed by sending sound waves from one or more acoustic sources down into the sea bottom where they are reflected at the transitions between different types of formations. The reflected signals are received by sensors positioned in the seismic cables. The towed cable array is towed along a chosen path to perform the survey in a chosen area. The movements of the vessel and the array must be controlled precisely to secure a coverage of the wanted areas.

Accurate control of the vessels and arrays positions are especially important when the same reflection points are to be surveyed more than once to improve the measurements. This may be done by controlling the time between the emitted acoustic signals relative to the distance between the sensors and the vessels velocity so that the next signal is reflected from the reflection point up to a later sensor along the same cable.

To secure accurate measurements it is usual to monitor
the position of the vessel using existing navigation systems
to correct this. It has, however, become evident that it is
difficult to obtain the required accuracy, among other
reasons because of the size and momentum of the vessels.
Different systems have also been used for compensating for
the errors, e.g. signal treatment, over sampling or by
controlling the deflectors pulling the array sideways out
from the vessel, thus increasing the complexity of the
system, e.g. as the control signals and power has to be

2

transmitted from the vessel out to the deflectors.

US patent 4,781,140 describes a system for compensating for the orientation of a vessel relative to the direction of movement. The seismic cables are coupled to rigid beams the orientation of which are changed using wires when the vessel for example has to be directed against the wind or current. It does, however, not provide any possibility for compensating for deviations in the vessels position from the predetermined path.

It is an object of the present invention to provide a simple system using existing navigation systems for compensating for drift and movements relative to a predetermined course, without making large demands to the manoeuvring systems of the vessel and to the systems

15 treating the seismic data. It is also an object of the present invention to provide a system using simple and commercially available equipment position on the vessel.

It is a further object of the invention to provide a system and a method making it possible to maintain the seismic cables in a linear movement even if the towing vessel must perform manoeuvres departing from the predetermined direction within certain limits.

20

25

These objects are obtained using a system and a method as disclosed in the accompanying independent claims.

The invention will be described in detail below with reference to the accompanying drawings, illustrating the invention by way of examples.

- Figure 1 illustrates movements of a seismic survey vessel according to the known art.
- 30 Figure 2 illustrates the movements of a seismic survey vessel according to the invention.

Figure 1 illustrates how a seismic survey vessel 1 according to the known art may move under influence of different wind and current conditions. The vessel 1 is coupled to a seismic array 2,3,4,8 comprising towing cables 2,8 and deflectors 3 stretching a tow sideways relative the towing direction, and seismic cables 4 comprising sensors, such as hydrophones. In addition the tow comprises seismic sources 5, which in this case are coupled directly to the

PCT/NO00/00244 WO 01/16623

3

vessel 1.

10

15

25

In figure 1 the vessel is supposed to follow a predetermined course 6, but because of wind and current conditions the real movement 7 will deviate from this. 5 control system compensating for the deviations will usually result in an oscillating movement around the predetermined course, which is illustrated in the vessels positions A, B, and C in the drawing. The seismic array, being coupled to the vessel with towing cables, lead-ins or similar 2,8 having a fixed length, will follow the movements of the vessel.

In figure 2 the vessel is provided with devices changing the length of the towing cables as a response to changes in the position of the vessel relative to the predetermined course 6. These devices may be any kind of available equipment, e.g. winches, and will not be described in any detail here. One example of a possible winch is the Scancontrol 2000 system from Scandinavian Control Systems AS, Norway, being mainly used in fishing trawlers. 20 cases already existing winches for taking in or out the towing cables, lead-ins or similar may be used, when they are suitable for connecting to a control system.

The vessel is in a usual manner equipped with navigation systems, e.g. the GPS (Global Positioning System), which may provide a measure of the deviations from the predetermined course, and which may be used to compensate for the variations in the movements of the vessel. As it is significantly easier and faster to pull in or let out the towing wire the position of the array may be adjusted faster than the vessels position. Thus the towed seismic array, represented by the deflectors 3 in positions B and C, may keep a more stable course than the towing vessel itself.

In position B in figure 2 the vessel 1 is at the left of the predetermined course. To compensate for this the towing cable 2 is shortened, thus moving the deflector closer to the vessel. In a similar manner the right towing cable is let out, so that the right deflector increases its distance to the vessel 1.

4

In position C in figure 2 the vessel is to the right of the predetermined path, and the towing cables are compensated by making the right cable shorter and the left cable longer.

For exact control over the seismic arrays position the vessel may provided with devices for measuring the positions of one or more of the array parts, e.g. the deflectors, relative to the vessel. Then the measured deviation in the vessels position may be compensated directly by letting out or pulling in a sufficient amount of cable until the deflector has the correct position, both globally and relative to the vessel.

Alternatively the cable length being let out or pulled in is adjusted as a function of the angle θ between a line from the vessel to the deflector and the predetermined direction of movement and the deviation from the vessels predetermined position.

In case of deviations being perpendicular to the predetermined course the cable length may be adjusted with $\Delta k = \frac{a_\perp}{\sin \theta}, \ \Delta k \ \text{being the change in the cable length and } a_\perp$ being the measured deviation perpendicular to the direction of movement.

20

25

30

If the position of the vessel deviates in the direction of movement, e.g. due to changes in the velocity, this may be compensated in the same way according to $\Delta k = \frac{a_{\parallel}}{\cos \theta}$, a_{\parallel} being the deviation parallel to the predetermined course. Preferably this compensation is done simultaneously with all the cables, lead-ins etc being coupled to the system. This may of course also be done in combination with compensation for the transversal deviation a_{\perp} .

In practice these simple models must be adjusted relative to the towing resistance of the towed seismic array.

As is evident from figure 2 the compensation for the transversal deviation will lead to a relative displacement of the deflectors in the direction of movement, thus changing the relative position of the seismic cables. If this makes a problem in the data acquisition the change may be compensated for in different ways, e.g. by adjusting the

5

lengths of the seismic cables or by using active deflectors increasing their lift so that the variation in the used cable length is less while the deflector lift capability is used to keep a more even position relative to the towing vessel in the direction of movement. One example showing such an active deflector is for example disclosed in international patent application No. PCT/NO97/00302.

For increased precision the heave, roll and pitch movements of the vessel may be measured and compensated for according to the invention.

10

25

In the preferred embodiment of the invention the system comprises a deflector on each side of the vessel, in which the adjustment at least comprises the towing cables, but may also include the rest of the wires, cables, or lead-ins 8 in the shown embodiment and stretching to each of the seismic cables 4. This will also provide a possibility for adjusting the seismic cables position in the direction of movement for compensating for the displacement which otherwise will follow from the change in the length of the towing cable 2 to the deflector 3.

The drawings shows a towed array where the seismic cables 4 are connected to each other and to the deflectors with cables 9 thus providing the required distance between the cables. It is of course possible to split the tow into a number of parts, each being coupled to one or more deflectors, and where the position of each of these parts may be adjusted to keep the towed seismic array in a predetermined course.

Even if the drawings show a symmetrical tow it is of course possible to used the invention with asymmetrical arrays, for example in cases where a number of vessels together creates a towed seismic array. One solution when the whole array is towed on one side of the vessel may also be contemplated, e.g. in surveys close to the shore, where the vessel must be kept at a certain distance from land.

Even if the invention is primarily described as a means for compensating for drift relative to the predetermined course it is clear that it also may be used for keeping the the seismic array along a predetermined path while the

6

vessel for example manoeuvres to avoid obstructions. For example it may be used in rivers where the sailable path is not necessarily straight.

7

Claims

1. System for controlling a marine seismic array comprising at least one deflector at one side of a towing vessel coupled through a wire, lead-in or similar, the deflector being placed in a position with a distance perpendicular to the direction of movement of the towing vessel, the towing vessel being equipped with a navigation system for measuring the position of the vessel, c h a r a c t e r i z e d in that the vessel comprises calculation means for based on the position of the vessel calculating deviations in the movements of the vessel relative to a predetermined course,

that the wire is coupled to the towing vessel though control means, e.g. a winch, for varying the wire length from the towing vessel to the deflector,

that the control means are coupled to the calculation means for adjusting the wire length depending on said deviations in the vessel position, thus to counteract corresponding deviations in the movements of the deflector.

System according to claim 1,

c h a r a c t e r i z e d in that a deviation in the vessel position perpendicular to the vessels direction of movement is compensated by the control organ by adjusting the released wire length with a length corresponding to the deviation divided by sinus to the angle between a line from

the control organ to the deflector and the planned direction

- of movement of the towing vessel.

 3. System according to claim 1 or 2,
- c h a r a c t e r i z e d in that a deviation in the vessel position relative to the vessels direction of movement is compensated by the control organ by adjusting the released wire length with a length corresponding to the deviation divided by cosines to the angle between a line from the control organ to the deflector and the planned direction of movement of the towing vessel.

8

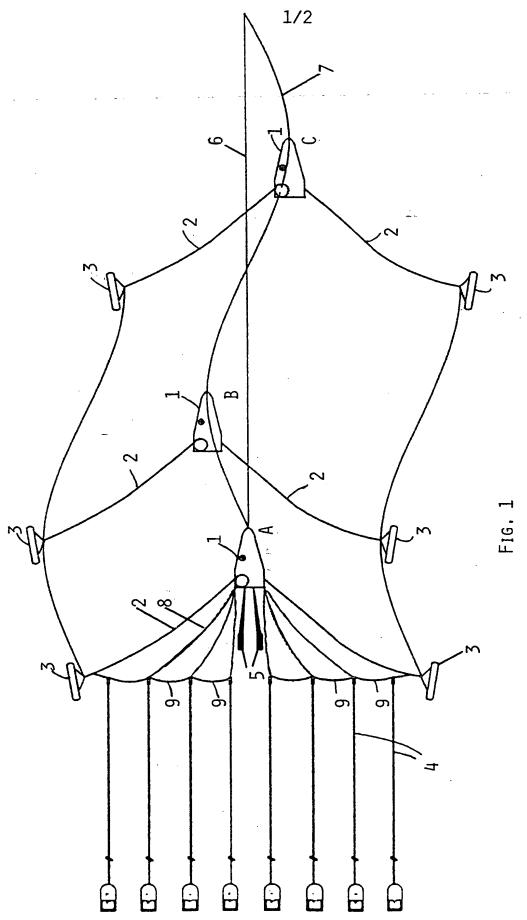
- 4. System according to claim 1, c h a r a c t e r i z e d in that the towing vessel comprises means for measuring the position of the deflector relative to the vessel, and that the compensation comprises controlling the global position of the deflector based on the position of the towing vessel and the deflectors position relative to the towing vessel.
- 5. System according to any one of the preceding claims, c h a r a c t e r i z e d in that it also comprises per se known means for measuring deviations in the vessels orientation, such as roll, pitch and heave, and the control means also are adapted to compensate for these movements.
- 6. System according to any one of the preceding claims, c h a r a c t e r i z e d in that it comprises one deflector on each side relative to the direction of movement of the towing vessel, each deflector being coupled to one control organ and the where the seismic array is spanned between the deflectors.
- 7. System according to any one of the preceding claims, c h a r a c t e r i z e d in that it also comprises means for adjusting the lift capability of the deflector for adjusting the position of the deflector.
- 8. Method for controlling a marine seismic array comprising at least one deflector at one side of a towing vessel coupled through a wire, lead-in or similar, the deflector being placed in a position with a distance perpendicular to the direction of movement of the towing vessel, the towing vessel being equipped with a navigation system for measuring the position of the vessel, c h a r a c t e r i z e d in calculating the deviations in the movements of the vessel relative to a predetermined course,

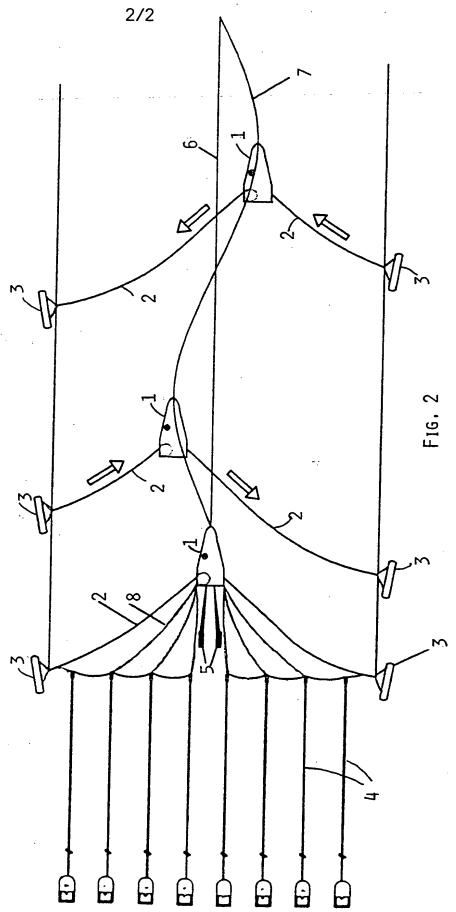
varying the wire length from the towing vessel to the deflector depending on said deviations in the vessel position, thus to counteract corresponding deviations in the

9

movements of the deflector.

- 9. Method according to claim 8, c h a r a c t e r i z e d in that compensation for deviations in the vessel position perpendicular to the vessels direction of movement is performed by varying the released wire length with a length corresponding to the deviation divided by sinus to the angle between a line from the control organ to the deflector and the planned direction of movement of the towing vessel.
- 10. Method according to claim 8 or 9, c h a r a c t e r i z e d in that compensation for deviations in the vessel position relative to the vessels direction of movement is performed by varying the released wire length with a length corresponding to the deviation divided by cosines to the angle between a line from the control organ to the deflector and the planned direction of movement of the towing vessel.
- 11. System according to claim 8, c h a r a c t e r i z e d in measuring the position of the deflector relative to the towing vessel, and controlling the global position of the deflector based on the position of the towing vessel and the deflectors position relative to the towing vessel.
- 12. System according to any one of claims 8-11, c h a r a c t e r i z e d in measuring deviations in the vessels orientation, such as roll, pitch and heave, and compensating for these movements by varying the release wire lengths.
- 13. System according to any one of claims 8-12, c h a r a c t e r i z e d in adjusting the lift capability of the deflector for adjusting the position of the deflector.

International application No.

1-13

PCT/NO 00/00244

A. CLASSIFICATION OF SUBJECT MATTER IPC7: G01V 1/38, B63B 21/66 According to International Patent Classification (IPC) or to both national classification and IPC B. FIELDS SEARCHED Minimum documentation searched (classification system followed by classification symbols) IPC7: G01V, B63B, G01S Documentation searched other than minimum documentation to the extent that such documents are included in the fields searched SE,DK,FI,NO classes as above Electronic data base consulted during the international search (name of data base and, where practicable, search terms used) WPI C. DOCUMENTS CONSIDERED TO BE RELEVANT Relevant to claim No. Citation of document, with indication, where appropriate, of the relevant passages Category* 1-13 Υ US 4798156 A (JAN-AGE LANGELAND ET AL), 17 January 1989 (17.01.89), column 1, line 32 - column 2, line 6; column 2, line 48 - column 3, line 35 1-13 GB 2087556 A (GEOPHYSICAL COMPANY OF NORWAY A.S.), Υ 26 May 1982 (26.05.82), page 1, line 113 - line 124; page 2, line 33 - line 71

GB 2047406 A (SHELL INTERNATIONALE RESEARCH

MAATSCHAPPIJ BV), 26 November 1980 (26.11.80), page 1, line 49 - line 81; page 4, line 36 - line 62

X	Further documents are listed in the continuation of Box	C. X See patent family annex.				
* "A" "E" "L"	Special categories of cited documents: document defining the general state of the art which is not considered to be of particular relevance erlier document but published on or after the international filing date document which may throw doubts on priority claim(s) or which is cited to establish the publication date of another citation or other special reason (as specified)	"T" later document published after the international filing date or priority date and not in conflict with the application but cited to understand the principle or theory underlying the invention "X" document of particular relevance: the claimed invention cannot be considered novel or cannot be considered to involve an inventive step when the document is taken alone "Y" document of particular relevance: the claimed invention cannot be considered to involve an invention cannot be considered to involve an invention of particular relevance: the claimed invention cannot be considered to involve an invention date when the document is				
"O"	document referring to an oral disclosure, use, exhibition or other means document published prior to the international filing date but later than the priority date claimed	considered to involve an inventive step when the document is combined with one or more other such documents, such combination being obvious to a person skilled in the art "&" document member of the same patent family				
Dat	e of the actual completion of the international search	Date of mailing of the international search report				
24	October 2000	3 0 -10- 2000				
	me and mailing address of the ISA/	Authorized officer				
Box	edish Patent Office x 5055, S-102 42 STOCKHOLM	Gordana Ninkovic/GH				
rac	simile No. + 46 8 666 02 86	Telephone No. + 46 8 782 25 00				

Υ

International application No.
PCT/NO 00/00244

Category*	Citation of document, with indication, where appropriate, of the relevant passages	Relevant to claim No
Y	US 4809005 A (CHARLES C. COUNSELMAN), 28 February 1989 (28.02.89), column 2, line 32 - line 68	1-13
Y	US 5790472 A (RICKY L. WORKMAN ET AL), 4 August 1998 (04.08.98), column 3, line 31 - line 45	1-13
A	 US 4781140 A (ROBERT L. BELL ET AL), 1 November 1988 (01.11.88), abstract	1-13
A	 US 4958331 A (WILLIAM F. WARDLE), 18 Sept 1990 (18.09.90), column 1, line 59 - column 2, line 11	1-13
A	GB 2184413 A (GECO A.S.), 24 June 1987 (24.06.87), abstract	1-13
	·	
	·	

Information on patent family members

International application No.

03/10/00

PCT/NO 00/00244

	ent document n search report		Publication date		Patent family member(s)	Publication date
US	4798156	Α	17/01/89	CA	1300436 A	12/05/92
				DE	3723393 A	28/01/88
				DK	164609 B,C	20/07/92
				DK	371487 A	18/01/88
	•			FR	2601642 A,B	22/01/88
				GB	2193942 A,B	24/02/88
				GB	8716864 D	00/00/00
				NL	193168 B,C	01/09/98
				NL	8701687 A	16/02/88
				МО	160984 B,C	13/03/89
				NO	862885 A	18/01/88
GB	2087556	A	26/05/82	AU	532808 B	13/10/83
				AU	7730981 A	20/05/82
				BR	8107275 A	03/08/82
				CA	1179761 A	18/12/84
				DE	3144196 A,C	09/06/82
•** .			•	DK	159339 B,C	01/10/90
				DK	497081 A	13/05/82
				EG	15255 A	30/12/86
				ES	506388 A	01/03/83
			•	ES	8304320 A	16/05/83
				FR	2493995 A,B	14/05/82
				ΙE	51915 B	29/04/87
	•			IN	154225 A	06/10/84
				IT	1147507 B	19/11/86
				IT	8184145 D	00/00/00
				JP	57110975 A	10/07/82
				MX	156784 A	04/10/88
				NL	185369 B,C	16/10/89
				NL	8105012 A	01/06/82
				NO	147655 B,C	07/02/83
				NO	803400 A	13/05/82
				NZ	198936 A	28/09/84
				OA	6943 A	31/07/83
				PH	20108 A	29/09/86
				US	4506352 A	19/03/85
				ZA	8107136 A	29/09/82
GB	2047406	_ _	26/11/80	AU	534900 B	23/02/84
				AU	5767880 A	30/10/80
				EP	0018053 A,B	29/10/80
				JP	1474471 C	18/01/89
				JP	55144573 A	11/11/80
				JP	63021876 B	09/05/88
				MY	16185 A	31/12/85
				NO	158970 B,C	08/08/88
				NO	801153 A	27/10/80
				NZ	193503 A	18/11/83

Information on patent family members

International application No. 03/10/00 | PCT/NO 00/00244

	n search report		date		Patent family member(s)		Publication date
US	4809005	A	28/02/89	AU	5682	89 B	24/12/87
				AU	10647		08/09/83
				AU	78427		17/12/87
				CA	12263		01/09/87
	J. 2			. CH	6644		29/02/88
				DE		78 A,C	15/09/83
				DK		83 A	02/09/83
				DK		97 B,C	03/02/92
				FI		56 B,C	30/11/90
				FI		16 B,C	28/02/92
				FI	8306		02/09/83
				FI	8641		10/10/86
				FR GB	25224	13 A,B	02/09/83
				GB	21204	89 A,B	30/11/83
				GB	83050		00/00/00
				IT	850909 116109		00/00/00
				ΪŤ	83197		11/03/87 00/00/00
				ĴР	20975		02/10/96
				JP	272730		11/03/98
				JP	70865		20/09/95
				JP	81461		07/06/96
				JP	5815857		20/09/83
				JP	6207647		08/04/87
				SE		35 B,C	06/11/89
				SE	830106		26/08/84
				SE	880237	77 A	23/06/88
				US	466720		19/05/87
				US	486001		22/08/89
				US	487042		26/09/89
				US	489466		16/01/90
				US	501406		07/05/91
				US US	519487		16/03/93
				US	538457 561921		24/01/95
				US	580520		08/04/97 08/09/98
				AÜ	60288		01/11/90
				AU	62972		08/10/92
				AU	63838		24/06/93
				AU	260999		03/12/92
	·			AU	699499		02/05/91
				AU	707888		22/10/87
				BR	870180		26/01/88
				CA	129125	2 A	22/10/91
				DE	378932		14/07/94
				EP	024211	5 A,B	21/10/87
	•••••	•		NO		7 B,C	19/09/94
				NO	87104	2 D	00/00/00
S	5790472	A	04/08/98	GB	232070		01/07/98
				GB	972677		00/00/00
				NL NO	100784 97580		00/00/00 22/06/98
 S	4781140	 A	01/11/88	US	472631		23/02/88
			,,		., 2001		

Information on patent family members

03/10/00

International application No. PCT/NO 00/00244

Patent document cited in search report			Publication date		tent family member(s)	Publication date	
US	4958331	A	18/09/90	NONE	<u> </u>		
GB	2184413	Α	24/06/87	DE	3643363 A	03/09/87	
				FR	2591755 A,B	19/06/87	
				GB	8630224 D	00/00/00	
•				NO	161525 B,C	16/05/89	
				МО	855143 A	19/06/87	
				US	4748599 A	31/05/88	